

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1[—], lanskoletne 2[—]; mesečna naročnina Din 20[—], zatljino 30[—]. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 28. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

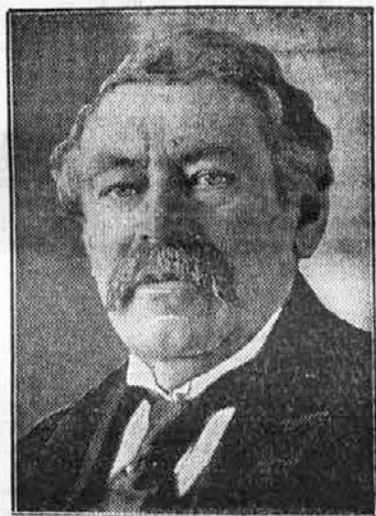
Rokopisov ne vračamo. Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava
v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68.
Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, tel. 29-60.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. ček. rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 18

Ljubljana, petek, dne 23. januarja 1931

Leto II.

Aristide Briand,
francoski zunanji minister in predsednik komisije
za evropsko unijo.

Kraljevska dvojica obišče Zagreb

Beograd, 22. januarja. AA. Nj. Vel. kralj in Nj. Vel. kraljica posetila Zagreb 25. t. m. V Zagrebu ostaneta Nj. Vel. nekaj časa. (Iz predsedništva ministrskega sveta, 22. jan. 1931.)

Ministrstvo za gozdove in rudnike prevzelo upravo dvorskih lovišč

Beograd, 22. januarja. I. Odsek za lov pri ministrstvu gozdov in rudnikov je prevzel vso upravo in vodstvo dvorskih lovišč po vsej državi. Po odredbi dosedanje uprave dvorskih lovišč je razrešen svojih dolžnosti ravnatelj dvorskih lovišč v Ljubljani g. Slavko Premelj. Njegove dolžnosti prevzame šef odseka za lov in ž. Ciril Dimnik.

Važno zborovanje Fidaca

Beograd, 22. januarja. I. Predsednik Udruženja rezervnih častnikov in bojnikov in predsednik »Fidaca« Milan Radesavljević je snoči odpotoval v Pariz, kjer bo 28. t. m. plenarna seja »Fidaca«, na kateri bodo razpravljali o vseh vprašanjih v zvezi z ohranitvijo miru in mirovnih pogodb.

Razpis dveh sodniških mest v Ljubljani

Beograd, 22. januarja. I. Na podlagi zakona o sodniških rednih sodišč in uredbe o natečaju za sodnike okrajnih, okrožnih in trgovskih sodišč se razpisuje natečaj za izpolnitev dveh izpraznjenih sodniških mest pri deželni sodišči v Ljubljani. Prošnje, opremljene po določbah uredbe, je treba predložiti službenim potom pravosodnemu ministru do 12. februarja.

Porotniki in namestniki sodišč pri zavarovanju delavcev v Ljubljani

Beograd, 22. januarja. AA. Minister za socialno politiko in narodno zdravje je na podlagi čl. 180 zakona o zavarovanju delavcev imenoval porotnike in njihove namestnike. Imenovani so:

Skupina A:
Začasne porotnike: Drago Akšič, trgovski pomočnik, Aleksander Bratuša, delavec, Nikolaj Prisaj, mizar, delavec, Metod Golmajer, tipograf, Jurij Jenič, tobačni delavec, Anton Krušič, delavec v papirnici, Franc Mrzlikar, tesarski delavec, Josip Repar, monter, Ivan Šoprot, železniški premogarski delavec, Jože Rotar, privatni namestnik, Valentin Accetto, zidarski mojster, Jože Bohinec, trgovec, Matko Čorko, stavebenik, Franjo Ferenc, ključavničar, Ignac Florjančič, direktor, pivovarne Union, Vladimir Remec, inženjer, Anton Rojina, industrijec, Anton Tomič, krojač, Ivan Zan, mesar, Bakso Hrovatin, tiskarnar.

Skupina B:
Za namestnike začasnih porotnikov Josip Korič, krojaški delavec, Ignac Gradišnik, tovarniški delavec, Ivan Halan, tovarniški delavec, Franc Jančič, gozdarski delavec, Franc Jurek, pekovski pomočnik, Rudolf Krušič, ključavničarski pomočnik, Hinko Sotler, delavec, Josip Zemljčič, uradnik, Rok Zupan, uradnik, Jan Vrhovec, kovaški pomočnik, Stanko Florjančič, trgovec, K. Goldband, stavebenik, Josip Hribar, inženjer, Ivan Krunič, krojaški mojster, Jernej Ložar, krojaški mojster, dr. Karel Pavlin, tajnik Ljubljanske kreditne banke, Rupert Plavec, tovarniški ravnatelj, dr. Ernest Rekar, industrijec, Ivo Vračar, mizar in Jan Gril, kovaški mojster.

Kaj namerava Titulescu

Bukarešta, 22. januarja. n. V ponedeljek prišpe v Bukarešto romunski poslanik v Londonu Titulescu, ki se sedaj mudi v Ženevi na zasedanju Sveta Društva narodov. Prihod Titulescuja pričakuje vsa javnost z velikim zanimanjem. Pravijo, da bo Titulescu izstopil iz diplomatske službe, otvoril odvetniško pisarno ter osnoval novo stranko v Romuniji.

Težavno vprašanje predsednika razorožitvene konference

Vsled resnih nesoglasij glede osebe se določitev predsednika prepusti konferenci sami - Briand izredno zadovoljen s potekom pogajanj v panevropski komisiji - Poročilo dr. Marinkovića - Oddih v poljsko-nemškem dvoboju - Ukrajinske pritožbe proti Poljakom

Ženeva, 22. januarja. AA. V strogo tajni seji je Svet društva narodov razpravljal o vprašanju datuma sklicanja razorožitvene konference, o kraju zasedanja in o volitvi predsednika. Svet o teh vprašanjih ni še sklepal.

Ženeva, 22. januarja. AA. Na zasedanju Sveta Društva narodov je irski delgat predlagal, naj se naprosi general Dawes, da prevzame predsedstvo bližnje svetovne razorožitvene konference. Sovjetska Rusija bo kandidatura generala Dawesa najbrže odklonila, ker je v svoji noti izjavila, da je proti predsedniku iz države, ki ni v diplomatskih stikih s sovjetsko državo.

Na drugi strani so Združene države proti temu, da bi predsedoval razorožitveni konferenci ameriški državljani brez soglasnega pristanka vseh zainteresiranih držav.

Vprašanje predsedstva razorožitvene konference bo zato odloženo na pozneje. Italijanska in nemška delegacija bosta najbrže predlagali, naj razorožitvena konferenca, ko se sestane, sama izvoli svojega predsednika.

Ženeva, 22. januarja. d. Svet Društva narodov se je na današnji tajni seji, h kateri so bili pripušteni samo člani Sveta in nekaj uradnikov, bavil s sklicanjem razorožitvene konference. Posvetovanja so se imela na popoldanski tajni seji nadaljevati. Kakor poroča Wolffov urad, izgleda, da Svet na svojem sedanjem zasedanju ne bo še imenoval predsednika prihodnje razorožitvene konference. Nasprotno so vsi bolj naklonjeni temu, da bi se to vprašanje prepustilo odločitvi same konference.

Ženeva, 22. januarja. d. Pričakovano nadaljevanje razgovorov o nemških pritožbah proti Poljski se danes ni vršilo in so bili razgovori odloženi do ene prihodnjih sej. Prva točka dnevnega reda današnje seje Sveta Društva narodov je bilo poročilo jugoslovanskega zastopnika dr. Marinkovića o delu stalne mandatne komisije. Iz tega poročila je omeniti, da mandatna komisija odločno odklanja od angleške strani glede Tanganjike zahtevano poenostavljenje administracije v tem smislu, da bi se ustanovila afrikanška unija iz Tanganjike, Ruanda, Urundi in Kenje. Poročilo se dotika tudi načelnega vprašanja, ali naj se prej ali slej menja sedanjí mandatni značaj teh ozemelj v smislu večje avtonomije in samostojnosti teh ozemelj, kakor se je to zgodilo v Iraku. Pri razgovoru o poročilu o zadnjem zasedanju stalne mandatne komisije, je povdarjal angleški državni tajnik za zunanje zadeve Henderson, da je komisija na svojem junijskem zasedanju dokončala preiskavo o splošnih predpostavkah za opustitev mandatnega razmerja. Poročilo dr. Marinkovića je Svet soglasno odobril.

Druška točka dnevnega reda je bilo poročilo preiskovalne komisije o suženjstvu v Libiji. Na seji Sveta je bil tudi zastopnik Libije. Ta je izjavil, da je Libija pripravljena sprejeti priporočila komisije, ki gredo za popolno reorganizacijo vse notranje uprave zamorske republike. Mnenja pa je, da bi bilo priporočljivo, da bi se taka preiskava raztegnila tudi na nekatere druge dežele. So dežele, ki so podpisale dogovor o suženjstvu, v katerih pa bi mednarodne preiskovalne komisije najbrže še vse kaj drugega odkrile kakor v Libiji. Zastopnik Libije je čisto razločno cikal na razmere v kolonijah in v Abesiniji.

Ženeva, 22. januarja. d. Postopanje poljskih oblastev proti ukrajinski manjšini je bilo predmet mnogih vlog in drugih pritožb, ki so zadnje dni prispale tajništvu Društva narodov. Od teh vlog je tajništvo d. sedaj izbralo 9, ki jih smatra za dopustne. Te pritožbe pa se ne bodo več obravnavale na sejanjem zasedanju. Danes je ukrajinska poslanka v poljskem sejmju Milena Rotnicka prišla v Ženevo in je predložila Svetu Društva narodov petico o dogodkih v Litovskem Brestu, ki jih je imenu ukrajinskih žena napravila za predmet pritožbe. V pritožbi podrobno opisuje, na kakšen način so bili ukrajinski poslanci trpinčeni. Dalje je tajništvo Društva narodov sprejelo kot dopustno pritožbo, v ka-

teri se bavijo senatorji v poljskem sejmju z dogodki v vzhodni Galiciji. Ta pritožba zahteva natančno preiskavo in kazensko zasledovanje krivcev, kakor tudi oškodovanje prebivalstva za napravljeno mu materialno in moralno škodo. Med dopustnimi vlogami je tudi vloga angleških parlamentarcev, ki so svoj čas opozorili angleško vlado na te dogodke.

Ženeva, 22. januarja. AA. Odbor za proučitev Evropske Unije je sprejel soglasno manifest, ki so ga sestavili Curtius, Briand, Henderson in Grandi. V tem manifestu pravi odbor med drugim:

»V toku zadnje razprave nam je postalo jasno, da je pomanjkanje zaupanja v bodočnost, politična nesigurnost in govorice o možnosti nove vojne glavna zapreka za gospodarsko obnovo.

Najboljše, kar lahko storimo za obnovo gospodarskega življenja, je pač to, da ne dvomimo v mir v Evropi. Prej ko slej smo odločeni posluževati se Društva narodov in odpovedovati se vojni.

»Največja sramota za evropsko kulturo«

Švicarski list o fašistovski gonji proti slovanski duhovščini v Primorju -- Fašizem je v zadnjem času podesetoril svoje raznarodovalno delo

Ženeva, 22. januarja. v. Poročevalec lista »Gazette de Neuchâtel« se je mesec dni mudil v Italiji in je skrbno proučil položaj narodnih manjšin na italijanskem ozemlju. O zaključkih svojih raziskovanj je v listu objavil poleg drugega tudi te-le vrstice:

»Na prvi pogled mora opazovalec ugotoviti, da ravna rimski režim s svojimi obmejnimi pokrajinami, pa naj žive v njih Slovenci ali Nemci, izključno le s stališča strateških interesov države. Baš spričo tega meni ta režim, da mora te pokrajine za vsako ceno poitalijančiti. Da to doseže, je režim v zadnjem času naravnost podesetoril svoje raznarodovalno delo. Ker pa je našel iz javnih ustanov, društev in šole pregnani domači jezik svoje zadnje zatočišče v cerkvi, so fašisti sedaj navalili z vso silo baš na cerkev in duhovščino. Pri tem jih niti najmanj ne zadržujejo določbe lateranskih pogodb. In v prvi vrsti veljajo njihovi izpadi goriškemu nadškofu dr. Sedeju.

Na čelu te fašistovske gonje proti slovanski duhovščini stoje novi goriški prefekt Tiengo, goriški policijski upravnik Modesti in pokrajinski fašistovski tajnik in miličniški konzul Avenanti. Modesti je še pred kratkim javno napovedal skrajno brezobziren boj slovenski duhovščini. Slovensčino je označil kot jezik, ki sploh ne zasluži imena kulturnega jezika, in izjavil je, da rabijo celo Hotentoti lepše in boljše izraze nego slovenski »barbari«. Brez ovire in kazni dovoljuje goriškimi fašistom, da širijo po mestu letake, ki v njih psujejo in zasmehujejo goriškega nadškofa. Deset duhovnikov so si fašisti posebej znamenovali in pet od teh čaka dan za dnem na konfinacijo.

Mladi, komaj 34 let stari politični tajnik Avenanti, ki si je priboril med fašisti velik sloves s svojim govorom dne 28. oktobra preteklega leta, ko je opsoval goriškega nadškofa in pozval fašiste, naj do zob oboroženi napadejo slehernega slovenskega duhovnika, je pričel v zadnjem času organizirati proti slovanski duhovščini italijansko učiteljstvo. Po vseh slovenskih občinah je zbral učitelje in učiteljice in jim kategorično ukazal, da morajo odslej vsako nedeljo v cerkev z vsemi šolskimi otroci. Čim bi duhovnik stopil na prižnico in pričel ljudstvu propovedovati v slovensčini, bodo morali otroci takoj zapustiti cerkev ali pa, če bi bile prilike »ugodnejše«, začeti moliti in peti po italijansko. Po treh mesecih mu bodo morali učitelji poročati o svojih uspehih. Učitelji, ki ne bodo kos tej svoji nalogi, bodo brezobzirno premeščeni ali odpuščeni iz službe.

Resolucija naglašja, da so države po večdnevni razpravi prišle do prepričanja, da je gospodarsko obnovo Evrope oviralo nezaupanje v bodočnost, kar je zakrivila splošno razširjena politična vznemirjenost. Mnogo razburjenja je povzročila tudi govorica neodgovornih krogov o možnosti mednarodnega konflikta. Resolucija priznava, da obstojajo velike politične težkoče, ki so zaradi splošne gospodarske krize še toliko večje.

Za gospodarsko obnovo Evrope so najbolj potrebna zagotovila, da se ohrani svetovni mir.

Resolucija končuje z zatrdilom zunanjih ministrov in odgovornih zastopnikov evropskih držav, da so trdno odločeni s pomočjo Društva narodov preprečiti vojno.

Ženeva, 22. januarja. d. Francoski zunanji minister Briand je snoči sprejel zastopnike svetovnega tiska in jim izjavil, da je s potekom in z uspehi te konference zelo zadovoljen. Razprave so se vršile v pristrnem, reklo bi se lahko, v bratskem duhu med zunanjimi ministri.

»Ta poskus,« pravi dopisnik švicarskega lista dobesedno, »da se namreč na pritisk učiteljstva otroci izrabijo proti cerkvi in svojim lastnim starišem, je edini v zgodovini borbe proti narodnim manjšinam in je največja sramota za evropsko kulturo.«

Avenanti pa je fašistom tudi ukazal, nadaljuje omenjeni poročevalec svoje poročilo, da naravnost motijo slovenske službe božje po cerkvah, pa čeprav je to naravnost težka kršitev italijanskega kazenskega zakona. Na ta Avenantijev ukaz so fašisti v Štandrežu pri Gorici na sveti večer rušili z glasnim govorenjem in z grožnjami mir in zbranost ljudstva, ki je prišlo k božičnici.

Policijski upravnik Modesti je kasneje izjavil, da ne bo miroval, »dokler zadnja barbarska kmetica iz goriških hribov ne bo pokleknila pred altarjem in v lepo zvoneči italijanski hvalila Boga, da jo je rešil nečivilizirane duhovščine in barbarske slovensčine.«

Svoje poročilo poročevalec lista »Gazette de Neuchâtel« tako-le zaključuje: To delo fašistovskega režima v obmejnem ozemlju je oskrumba miru med narodi in na svetu, to delo podira temelje evropske kulture, ki sloni na svobodi in enakopravnosti.

Resne težkoče v francoski vladi

Pariz, 22. januarja. d. V kabinetu je nastal konflikt zaradi ukrepov glede žita, ki jih je izdal kmetijski minister Boret. Računajo, da bo minister Boret odstopil.

Pariz, 22. januarja. AA. Predsednik francoske vlade Steeg je nameraval dati kolektivno ostavko kabineta, toda minister za kmetijstvo Boret in podtajnik ministrstva za trgovino Mayer sta izjavila, da bosta samo onadva dala ostavko. Zato bo predsednik vlade Steeg predložil vprašanje ostavke vlade parlamentu.

Katastrofa grškega parnika

Atene, 22. januarja. AA. Zaradi burje se je potopila večeraj grška ladja »Patras«. Samo šest ljudi so mogli rešiti.

Težka rudniška nesreča v Angliji

London, 22. januarja. AA. Davi je bilo pri eksploziji v premogovniku Auchengoech pri Chrystonu v Lanarkshiru ubitih 5 delavcev.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 22. januarja. d. Večerna vremenska napoved meteorološkega zavoda za jutri: V največjem delu Avstrije jasno in jutranji mraz; v Severnih Alpah čez dan zjasnitev s toplimi vetrovi na vzhodnem robu Alp in na jugovzhodu Avstrije morebiti megla, ne prehud mraz čez dan.

Zasedanje banskega sveta Dravske banovine

Debata o proračunu kmetijskega oddelka

Ljubljana, 22. januarja. AA. Na večerajšnji dopoldanski seji banskega sveta, na kateri so bili prisotni g. ban dr. Marušič Drago, pomočnik bana dr. Pirkmajer Otmar, gg. načelniki kmetijskega, prosvetnega, tehničnega oddelka in šef šumarskega oddelka ter vsi člani banskega sveta, se je najprej vzel na znanje zapisnik prve seje. Nato se je prečitala brzojavka poslanika dr. Kramarja Alberta, v kateri sporoča, da je odložil mesto člana banskega sveta in da želi banskemu svetu mnogo uspeha.

Nato se je prešlo na razpravo o proračunu kmetijskega oddelka.

Robi Srečko je opozarjal na potrebe srednjega in malega kmeta. Priporočal je pospešitev kmetijskega pouka in predlagal, naj se ne ukinejo sedanje kmetijske šole, temveč naj ostane sedanja organizacija kmetijskih šol neizpremenjena. Dalje je prosil, naj se nastavi splošni kmetijski strokovnjaki in sicer potujoči.

Serbinek Ivan se je pridružil izvajanju predgovornika in prosil, naj se ne ukine ohranjen ne okrne sadjarska in vinarska šola v Mariboru.

Lebinger Hinko je vprašal, kje so se vršili tečaji za učiteljstvo kmetijskih nadležalnih šol? Predlagal je, da bi se ti tečaji lahko vršili na banovinskem posestvu Ponoviče. Pomočnik bana dr. Pirkmajer je pojasnil, da se morejo ti tečaji vršiti le tam, kjer je nastavljeno strokovno izobraženo učiteljstvo, to je v Mariboru in na Grmu.

Strein Ivan je predlagal, naj se določi večji znesek za potujoče gospodinske tečaje. Temu predlogu se je pridružil tudi Košir Anton.

Pomočnik dr. Pirkmajer je nato dal pojasnila

glede kmetijske naobrazbe.

Ta izobrazba se vrši na dva načina, in sicer po sistematični naobrazbi kmetijskega naraščaja in v izpolnitvi izobrazbe starejših kmetovalcev. Sistematična naobrazba kmetijske mladine se vrši v prvi vrsti v kmetijskih nadležalnih šolah. Njih število znaša sedaj okoli 200, ki se pa bo podvojilo, čim bo na razpolago dovoljno število usposobljenega učiteljstva. Drug način sistematične izobrazbe se vrši s potujočimi kmetijskimi tečaji, ki so doli dosedaj vedno povoljne uspehe. Glavni del stroškov za te tečaje nosi država, ki plačuje tudi učitelje. Vendar pa je za osiguranje obstoja teh tečajev preskrbljeno z zneskom 90.000 Din v banovinskem proračunu. Splošna kmetijska izobrazba pa se vrši v raznih tečajih, ki se prirejujejo po potrebi.

Glede nameravane preureditve z enotnim državnim zakonom je pojasnil pomočnik bana, da je kraljevska banska uprava dobila osnutek tega zakona na vpogled in izjavo. Banska uprava je predlagala, naj ostane obseg in organizacija kmetijskih šol v Dravski banovini neizpremenjena in naj ostane pri sedanjih šolah, ki trajajo najmanj eno leto. Izrazil je upanje, da bo zakon, ako bo sprejet, kakor to predvideva načrt vlade, vendar tojelo elastičen, da bo dopustil, da se bodo v Dravski banovini šole ohranile kot dosedaj.

Steblovnik Martin je predlagal, naj se z uredbo o kmetiskem nadaljevalnem šolstvu določi: 1. najmanjše število učencev, 2. potrebna izobrazba učiteljstva in 3. obvezen obisk kmetijsko-nadaljevalnih šol.

Pomočnik bana dr. Pirkmajer je pojasnil, da je izdelan točen načrt glede kmetijsko-nadaljevalnih šol. Ni pa zakonske osnove, da se kmetijska mladina prisili k obveznemu posejanju teh šol. Po pravilniku mora biti najmanj 20 učencev za otvoritev take šole. Če se vrši kmetijsko-nadaljevalna šola z manjšim številom učencev, učiteljstvo od banke uprave za pouk ne dobi nagrade. Iz inšpektorskih poročil izhaja, da imajo te šole zelo povoljen uspeh in da jih kmetijska mladina prostovoljno poseja v zelo velikem številu.

Hmeljarstvo

Mihelčiču Alojziju se zdi postavka za hmeljarstvo premajhna. Naloga našega narodnega gospodarstva je, da skrbi za to, da ta panoga, v katero se je investiralo toliko kapitala, ne propade. Govornik slika nato prilike v Savinjski dolini in razvoj hmeljarstva po vojni. Opozoril je na hmeljsko krizo, ki je dosegla svoj vrhunec leta 1929. Pri hmeljarstvu se mora gledati na omejitve, ne pa na razširitev te panoge. Pri nas se je omejila ta panoga za 50%, nadaljna omejitev iz narodno gospodarskih ozirov ni več mogoča. Za najnujnejše potrebe te kmetijsko-industrijske panoge je predlagal vsaj podporo v znesku Din 200.000.

Naprosil je g. bana, naj pri sklepanju trgovinske pogodbe s Češkoslovaško uporabi vse svoje sile, da se olajša izvoz hmelja.

G. ban dr. Marušič je pojasnil, da je za hmeljarstvo v proračunu za leto 1931-32 vnešen isti znesek kot v tekočem proračunu. Banska uprava je hotela s to postavko preprečiti eventualno hiperprodukcijo in spekulacijo. Banovina kot taka more s svojimi prispevki dati le pobudo privatni inicijativi za povzdigo posameznih panog kmetijstva. Če bo za hmeljarstvo na razpolago večji znesek, bi se ta moral uporabiti vsakakor za selekcijo in izboljšanje kvalitete hmelja.

Skrb za umetna gnojila

Na vprašanje g. Lebingerja Hinka, na kak način se bodo dajali prispevki za umetna gnojila, je pojasnil načelnik inž. Podgornik, da se bodo ti prispevki dajali po potrebi za razne poskuse, mitrofoskal predvsem za zavode. Na travnikih se je uporabljal za izboljšanje travništva. Ta akcija se namerava še razširiti. V teku so pogajanja s tvornico za dušik v Rušah, da bi po čim nižji ceni dala umetna gnojila. Če pride do pozitivnega uspeha, bodo občine nabirale naročnike, da se bodo ti posluževali gnojila z umetnim gnojilom, predvsem za travnike.

Na vprašanje g. Lebingerja, kako se bodo dajale podpore za nabavo kmetijskih strojev in ureditev vzornih kmetij je izjavil načelnik inž. Podgornik, da je podeljevanje podpor za nabavo kmetijskih strojev že urejeno s posebnim pravilnikom. Podpore se dajejo v prvi vrsti kmetijskim zadrugam in kmetijskim podružnicam. Ureditve vzornih kmetij predvideva zakon o po-

speševanju kmetijstva. Imenovanje vzornih kmetov izvrši banska uprava na predlog sreskega kmetijskega referenta.

Ramovž Jakob je priporočal, naj se pri razdeljevanju umetnih gnojil upoštevajo predvsem živinorejske zadruge.

Ban dr. Marušič je izjavil, da se vse te podpore načeloma podeljujejo zadrugam odnosno društvom. Samo izjemoma, kjer teh ni, se dajejo podpore tudi posameznikom.

Roš Franjo je predlagal naj se lovski zakupniki oprostito takse za nabavo strupov, ki jih rabijo za zatiranje rastlinskih škodljivcev.

G. ban dr. Marušič je pojasnil, da je ta taksa državna, da pa bo banska uprava stavila predlog, naj se tej prošnji ugodi.

Detela Oton je izjavil, da se mu zdi postavka za umetna gnojila v znesku Din 250.000 očitno prenizka. Predlagal je vsaj Din 500.000. Prispevki za nabavo umetnih gnojil, naj bi se dajali Kmetijski družbi, ki bi jih po znižani ceni porazdeljevala kmetovalcem v sporazumu z bansko upravo.

Razne želje

Gajšek Florijan je izrazil razne želje iz svojega okraja, kakor nastavitve kmetijskega referenta v Šmarju, nastavitve živinodravstva za Kozjanski okraj, zopetno vzpostavitev sreskega kmetijskega odbora, odnosno združenje kmetijskih odborov s cestnimi ter ustanovitve sadne drevesnice v srezu Šmarje.

Rajh Jakob je pogrešal postavko za pravilno in organizirano vnočevanje kmetijskih pridelkov. Prosil je bansko upravo, naj skrbi tudi za pravilen trg in odjem kmetijskih pridelkov.

Ban dr. Marušič je opozoril, da je tozadavna postavka predvidena v partiji 8.

Steblovnik Martin se je pridružil mnenju člana g. Detela glede podeljevanja podpor za umetna gnojila po kmetijski družbi, da se prepreči, da bi nekateri prejeli te podpore po dva ali trikrat.

Veršič Ivan je vprašal, zakaj so umetna gnojila tako draga. Če je temu povod carina, naj se predlaga, da se ta carina ukine ali zniža.

Pomočnik dr. Pirkmajer je priznal, da je postavka pod partijo 4 pozicija 1 nizka in da tudi način podeljevanja prispevkov dosedaj ni b. predviden. Banska uprava je nameravala glede izdajanja teh podpor izdelati poseben pravilnik. Vendar pa je stvar težka in zato je predlagala nov način, ki bi dosegel isti namen.

Namerava se ustanoviti poseben prometni zavod za gnojila

Pri tem zavodu bi bili udeleženi banovina, kmetijska družba in industrija. Banovina bi lahko vplivala pri tem na eni strani na cene, na drugi strani pa bi dobila od presečka del dobička. Dve tovarni sta že pristali na to. Ta prometni zavod bi imel nalogo, da kmetovalcu kreditira gnojila, ki jih rabi do takrat, ko stavi svoje predmete na trg in jih vnoči. Če se bo ustanovila ta družba, se bo pospešila uporaba umetnih gnojil, banovina pa bo pri tem pomagala družbi z vsem svojim aparatom.

Lebinger Hinko je izrazil dvom, da bi imela banovina pravega dobička od take družbe in je predlagal, naj banovina sama ustanovi tako tovarno za umetna gnojila.

Pospeševanje živinoreje

Badnik Valentin je predlagal, naj se zviša postavka za licencovanje in naj se že zapadle premije takoj izplačajo.

Ban dr. Marušič je pojasnil, da spada licencovanje živine po zakonu v delokrog sreskih kmetijskih odborov. Banovina delovanje sreskih kmetijskih odborov samo podpira.

Litrop Stefan je predlagal, naj se zakonska norma po koncentraciji nelicencovanih plemenjskih bikov v Prekmurju ne izvršuje, naj se nakup plemenske živine vrši doma, naj se premira domača živina, licencira pa tudi tuja.

Načelnik inž. Podgornik je pojasnil, da je kastracija predpisana z zakonom. Vendar bi se dala zakonska norma, v kolikor se tiče Prekmurja, spregledati. V tem primeru pa se mora zahtevati potrebna garancija. Načelo nakupa plemenske živine doma se itak izvršuje, zunaj se nakupuje živina samo tam, kjer gre za osveženje krvi.

Robi Srečko je prosil za posredovanje, da se čimprej izda pravilnik k zakonu od 28. februarja 1930 o pospeševanju živinoreje in da se v njem upoštevajo tudi že obstoječe razmere v naši banovini. Pri nakupu potrebnih plemenjakov naj se določi primerna cena. Nakup plemenjakov za vzrejalništva naj se vrši, ako takih doma primanjkuje, začasno v inozemstvu za občine in posameznike iz domačih rej. Banovinski zavodi naj uvedejo tečaje za naobrazbo uslužbenec pri živini. Živinorejski fond naj se uporabi izključno za one kraje, kjer se je nabral in zopet samo za namen, za katerega je bil ustvarjen.

Sterein Ivan je prosil, naj se podpore iz postavke za gnojilne jame dajejo pravočasno.

Serbinek Ivan je prosil za izplačilo premij pri licencovanju. Dalje je prosil, naj bi se v krajih, kjer je uvoz cementa težak, dovolila večja podpora za gnojilne jame.

Košir Anton je predlagal, naj se podpirajo sreski kmetijski odbori, da bi ti mogli podpirati bikorejce.

G. dr. Koritnik Bogdan je predlagal, naj se podpore pri gnojnih jamah individualizirajo po obstoječih prilikah.

Dr. Pivko Ljudevit je izjavil, da bi se krma za perutnino (Kraftfutter) po mnenju strokovnjakov lahko izdelovala doma in naj bi se izdelava poverila kakemu domačemu zavodu.

Dr. Roš Franjo je predlagal, naj se za laški srez ustanovi plemenitna postaja za žrebce, da bi se tudi v tem srezu začeli kmetovalci bolj b. viti s konjerejo.

Rajh Jakob je predlagal, naj se na kmetijskih zavodih napravijo silosi, da se njih praktična vrednost preizkusi, ker kmetovalec takega poizkusa ne zmora.

Steblovnik Martin je prosil, naj se omogoči izvoz ovc iz Gornjegrajskega sreza.

Badnik Valentin je vprašal, ali se bodo simendolski biki še premovali. Predlagal je, naj se, saj v kolikor se tiče ljubljanskega sreza, uvaža pinogavska, ne pa montafonska pasma.

Na to vprašanje je odgovoril načelnik inž. Podgornik, da se bo simendolska pasma licencovala še tako dolgo, dokler ne bo v zadostni meri uvedena odgovarjajoča pasma.

Ramovž Jakob je prosil za uvoz plemenskih telic za poživljenje krvi v kočevskem kraju.

Nato je pomočnik dr. Pirkmajer pojasnil, da se premovanje živine ni moglo vršiti normalno zaradi ukinitve okrajnih zastopov in okrajnih blagin. Mnogi okraji pa tudi niso poskrbeli za primerno kritje teh izdatkov. Do konca leta 1930 pa so vsi dolgovani zneski že izplačani. Za bodoče je sreskim kmetijskim odborom zasigurano, da bodo te zneske pravočasno izplačevali.

Novoustanovljeni sreski kmetijski odbori so se že oživili, nekateri pa še ne funkcionirajo. S posebno odredbo je preskrbljeno, da bodo ti odbori dobili potrebna sredstva na razpolago od občin.

Glede gnojilnih jam se je moral način podeljevanja podpor preurediti, ker se je po prejšnjem načrtu preveč potrošilo za razne postranske stroške. Sedaj pa je podeljevanje podpor v te svrhe že urejeno s posebnim pravilnikom, ki popolnoma odgovarja. Več kot 50% prispevek za cement se ne bo mogel dovoliti. Dovo cementa mora pač prevzeti kmetovalec nase.

Po petminutnem odmoru se je nadaljevala razprava in sicer o izdatkih za vinarstvo.

Robi Srečko je postavil predloge glede obnove vinogradov. Banska uprava naj izda uredbo glede izdaje samo izključno selekcioniranih cepljen banovinskim in privatnim trtnicam. V banovinskih trtnicah naj se prične z gojitvijo primernih trt za namizno grozdje. Govornik je prosil, naj banska uprava izdatno podpira vinarke zadruge in naj posreduje pri osrednji vladi, da prizna izvozno premijo že pri kollični izvoženega vina od 9 hl naprej ter naj dovoli domačim kupcem našega vina zatrošarinjenje šele tedaj, ko ga nastavi za konsum. Dalje je prosil, naj banovinska uprava posreduje pri osrednji vladi, da se oziroma pri sklepanju trgovinskih pogodb z inozemstvom na naš izvoz vina. Važno je to zlasti zaradi tega, ker stojimo tik pred sklepanjem trgovinske pogodbe s Češkoslovaško republiko. Skupna trošarina na vino naj ne presega 2 Din od litra.

Serbinek Ivan je predlagal, naj banska uprava podeljuje podpore za precepljenje šmarnice in naj podpira akcijo, da se eventualno v krajih, kjer se je gojila šmarnica, zasade sadovnjaki in naj se v to svrhu da na razpolago brezplačno cepljenje. Pri tehtanju vin naj se obvezno uporablja le klosterneburška tehtnica.

Pfeifer Joško je predlagal, naj se stopi v stik s centralno vlado, da se uvozna carina na modro galico odpravi ali pa zniža in to predvsem v mesecih maj, junij in julij. Kmetijska družba naj ima v zalogi vedno en do dve vagona modre galice.

Lipej Franc, ki se je pridružil predgovorniku, je predlagal, naj se, ako se že ne more doseči ukinitve carine na modro galico sploh, to doseže vsaj za ta leta, ko je kriza v vinogradništvu tako velika.

Košir Anton prosi, naj se določi trdni sortiment po okrajih.

Ramovž Jakob se je zahvalil za naklonjenost in podporo, ki jo je prejemal dosedaj kletarski tečaj v kočevskem srezu od strani banske uprave ter je priporočal, naj se ta tečaj spremeni v kletarsko šolo.

Dr. Obersnel Maks je priporočal previdnost pri predlogih glede odprave zaščitnih carin. Odprava zaščitne carine je vedno dvorezen nož. Glede odprave carine na galico se je pokazalo, da so cene modre galice znatno poskočile in da se doma ni producirala galica.

Dr. Sajovic Ivan se je pridružil predlogu g. Ramovža in priporočal banski upravi zlasti občini Banjaloka in Fara, kjer je ljudstvo v največji bedi.

Rajh Jakob je predlagal, naj se postavka pri poz. 7 zviša na Din 200.000 in to s posebnim ozirom na stanje ljutomerskih gor.

Lipej Fran je izjavil, da država ni popolnoma ukinila carine na modro galico, temveč jo je samo znižala za 50%. Ne boji se posledic, ki bi nastale zaradi eventualne ukinitve carine na modro galico, ker je inozemska konkurenca tako velika, da se ni bati, da bi v tem primeru cena poskočila. Vsaj za letošnje leto naj skuša banska uprava doseči prost uvoz modre galice.

Kurent Alojz je opozoril, da je tudi v Posavju in sicer ob Savi proti Brežicam ogromen kompleks vrb in je predlagal, naj bi se tam otvoril kletarski tečaj. Ker pa spada svet, na katerem so vrbe, državni upravi, bi bilo poprej stopiti v stik s to upravo glede načina dobave vrb.

Veršič Ivan je govoril o razmerah v Halcah ter predlagal, naj se oproste vsake trošarine na vino vsaj najrevnejši in to v primeru, ako se zamenjava vira za življenjske potrebščine.

Čížek Alojz je priporočal pri obnovi vinogradov saditev take vrste trt, ki so sposobne za namizno grozdje. Sploh naj se gojitvi namiznega grozdja posveti posebna pažnja.

Gajšek Florijan je predlagal, naj se trošarina na vino ne pobira, ako množina kupljenega vina ne presega 50 litrov. Uvede naj se obvezna prijava žganjaku tudi od strani kmetov, da se prepreči tihotapstvo z žganjem.

Dr. Pivko Ljudevit je predlagal, naj se odpravi trošarina na vino, ki ga prejema grozvitkarji.

Serbinek Ivan se pridruži izvajanjem člana g. Gajška.

Nato je pomočnik bana dr. Pirkmajer

izjavil med drugim naslednje:

Vsi predlogi, ki so se iznesli v cilju, da se odpomore vinski krizi, so hvalevredni. Skrbi naj se za sortiment grozdja, ker se bo s tem povzdignila prodaja. Banska uprava je že uvedla trdni sortiment v svojih trtnicah. Tudi

glede pospeševanja prodaje grozdja, kjer so konsumna središča, je bila izdana posebna okrožnica. V tej okrožnici se priporoča, naj se v legah, ki za vinograde niso primerne, zasadi zgodno sadje in naj se izkoristi sploh vsak prostor najbolj ekonomično in uspešno. Zato se tudi priporoča v tej okrožnici zasaditev orehov, kojih gojitev se je izkazala kot dobičkonosna.

Glede oprostite vina od državne trošarine za revne kraje, kjer gre za izmenjavo za žito, bo stavljen predlog finančnemu ministrstvu. Težkoča je le v tem, da se ne najde pravih kavek, da se ta olajšava ne bi izigravala. Glede oprostite previtkarjev bo banska uprava našla pota, da se tozadevni želji, kar se tiče banovinske trošarine, po možnosti ugodi.

Vrbogojstvo se v splošnem dobro razvija, posebno v Ptuj, v drugih krajih pa manj (Radovljica). Zato se proučuje rešitev v tem zmislu, da bi se pletarski tečaj iz Radovljice prenese kam drugam, eventualno v Posavje.

Dr. Obersnel Maks je nato prečital odlomek iz referata tajnika zbornice za TOI v Ljubljani g. Mohoriča Ivana na kongresu industrijalcev v Novem Sadu, iz katerega je razvidno, da je bila uvozna carina na modro galico leta 1927 res ukinjena, da je pa to imelo za posledico porast cene modre galice.

Pri razpravi

o sadjarstvu in vrtnarstvu

je Robi Srečko izjavil, da se je pokazalo, da letošnji izvoz sadja ni bil prav organiziran. Odrredi naj se za obiranje sadja gotov čas, prepove naj se nereelnim kupcem kupčija s sadjem in banska uprava naj nadzoruje izvoz sadja po svojih organih. Banovinske drevesnice naj se pomnožijo. Za zatiranje škodljivcev naj da banovina sredstva na razpolago po znižani ceni, če se zatiranje ne more še zaenkrat obligatorno uvesti.

Benko Josip je predlagal, naj se podpore iz poz. 1 in 6 delijo v prvi vrsti prebivalcem Prekmurja, ki so utrpeli leta 1928 veliko elementarno škodo in zato naj se jim tudi drevesa oddajo po primerno nizki ceni. Opozori naj se tudi učiteljstvo, da posveti gojitvi drevesnic posebno pažnjo.

Lebinger Hinko je predlagal, naj se v litjskem srezu s pomočjo banske uprave ustanovi za občini Moravče in Primskovo drevesnica za breskve in marelice.

Babnik Valentin je predlagal, naj se polovica zneska v poz. 5 uporabi za zatiranje voluharjev. Načelnik inž. Podgornik je pojasnil, da se te podpore dajejo za gojitev povrtine, pred vsem v okolici mest in letovišč.

Gajšek Florijan je predlagal, naj se za srez Šmarje ustanovi drevesnica in trsnica, na kar mu g. pomočnik dr. Pirkmajer odgovori, da se namerava ustanoviti drevesnica v Rogški Slatini.

Čížek Alojz je izjavil, da je izkušnja dokazala, da je treba preurediti vse dosedanje kmetijsko gospodarstvo. Posebno pozornost naj se posveti sadjarstvu. Govornik je nato opozoril na potrebo drevesnice v slovenigraškem srezu.

Serbinek Ivan je priporočal praktičen in primeren način ureditve oddaje trsnega in sadnega materiala na banovinskih trsnicah in drevesnicah.

Načelnik inž. Podgornik je pojasnil, da je primerno ukrenjeno, da bodo pri tem tudi mali posestniki prišli na svoj račun. Uvedlo se bo razlašanje o oddaji.

Košir Anton je podčrtaval potrebo ustanovitve drevesnice v konjskem srezu.

Mihelčič Alojz priporoča, naj banska uprava podpira tiste drevesnice, ki bodo oddajale drevesa v domačem kraju.

Lipej Fran je predlagal, naj se šolskim vodstvom in krajevnim šolskim svetom naroči, da strogo pazijo na to, da se vzreja na šolskih vrtovih ne samo sadje in naj se ne izkoriščajo v privatne namene učiteljstva.

Ban dr. Marušič

je z zavodovljestvom ugotovil zanimanje, s katerim obravnavajo člani banskega sveta to vprašanje. Napake, ki so se dogajale pri sadjarstvu, je treba seveda odpraviti. Posebna pažnja se mora posvetiti sortimentu sadnega drevesa. Banska uprava se zaveda eminentne važnosti sadjarske panoge za Dravsko banovino. S svojim delovanjem hoče dati pobudo v tem vprašanju. Treba pa je sodelovanje naroda samega. Zlasti velja to pri pokončevanju sadnih škodljivcev, ki se da uspešno izvesti le s solidarnim sodelovanjem najširših krogov. Šolski vrtovi morajo vzgajati sadna drevesa in se bo šolskim vodstvom naročilo, da norajo šolski vrtovi brezpogojno služiti koristim prebivalstva, ne pa učiteljstva samega. Stavil bo predlog na ministrstvo prosvete, da se učiteljstvo tako porazdeli po posameznih šolah, da bo po možnosti na vsaki šoli po en učitelj, ki se razume na sadjarstvo.

G. ban je poudarjal, da bomo le potem kvaliteta vzgajanja sadnih in poljskih pridelkov lahko prišli do konkurence na svetovnem trgu. Pri razpravi

o združništvu in kmetijskih organizacijah

je prosil Robi Srečko glede ustanavljanja živinorejskih zadrug in društev, naj banska uprava izda enotna pravila, ki so prilagodena živinorejskemu in zadrugnemu zakonu, dalje naj izda potrebne tiskovine in knjige, ki naj se dajo na razpolago brezplačno zadrugam in društvom.

Steblovnik Martin je pogrešal podrobneje izkaza, katerim zadrugam in društvom se bodo dajale podpore. Opozoril je bansko upravo zlasti na sadjarsko društvo, središnje štajarsko vinarstvo zadrugo, osrednjo štajarsko sadjarsko zadrugo v Mariboru in Zadrugo zvezo v Celju, ki so vse potrebne podpore. Opozoril je na važnost sanacije posojilnice v Gornji Radgoni.

Ban dr. Marušič je pojasnil, da so podpore

Nov spomenik Miroslavu Vilharju

prvemu buditelju narodne zavesti na Notranjskem

Planina pri Rakeku, 23. januarja.

Letošnje leto bomo odkrili spomenik Miroslavu Vilharju. Odkritje bo 9. avgusta, ravno na 25letnico, ko je bil odkrit v Postojni, katerega so pa Italijani odstranili. Stal bo na križišču državne in banovinske ceste, nasproti Demšarjeve gostilne, okoli 200 metrov od državne meje, kot veliki glasnik:

»Čujte gore in bregovi,
da sinovi Slave smole!

Priljubljeni odbor pod predsedstvom gosp. Josipa Blažona ima že precejšnjo vsoto, v kratkem pa dobimo izdatno pomoč iz Amerike, kjer ima naš rojak Matija Pogorelec že zbranih 800 dolarjev, ki jih bo v najkrajšem času odposlal. Tako mislimo, da bomo lahko postavili spomenik našemu prvemu buditelju narodne zavesti na Notranjskem.

Jugoslovanske vesti z Dunaja

God kraljice Marije 9. t. m. je dunajska kolonija proslavila s akademijo v prostorih Slovenske besede. Program primeren, a občinstva polni prostori. Po akademiji buffet in ples.

V slovenskem krožku se pripravljajo koroški člani na poseben — koroški večer, ki naj bi bil 25. t. m. Glavni del izpolni predavanje o naši Koroški s skoptičnimi slikami vseh naših važnejših krajev in iz našega narodnega življenja. Ostali del sporeda — koroške narodne pesmi.

Na dan sv. Save 27. t. m. bo po navadi dosedanjih let Svetosavska zabava v Kursalonu ob Ringu. — To je vsakoletna reprezentativna slavnost naše kolonije in manjšine ter je uspeh vedno moralno in materialno jako velik.

Ker so končno celo v Budimpešti ustanovili Jugoslovansko trgovsko zbornico, je prišla tudi na Dunaj po dolgih letih zopet na tapet. Bilo je že več sestankov, ali konkretnega ni še nič dognanega. Najlepše čase smo pač zamudili. Naši stiki s Avstrijo so nekako na tretjem ali četrtem mestu, ali vse države imajo tu svoje zbornice, samo mi ne. Kje je krivda, je bilo svoj čas v ljubljanskem listu jasno povedano.

— Popravljanje »Karadjordja«. Iz Sušaka poročajo, da je parnik »Karadjordje«, ki je bil poškodovan v Pašmanskem zalivu, skoro popravljen. V nekaj tednih bo zopet sposoben za plovbo.

— Tatvina dragocene slike. Naše policijske uprave so dobile obvestilo, da je bila v cerkvi Sv. Magdalene pri Weitenfeldu na Koroškem ukradena dragocena slika na steklu iz 12. stoletja. Slika je eden najstarejših umotvorov, kar jih premore Avstrija in je vredna okoli četrtilijuna Din.

— Dr. Aljehin obolet. Dr. Aljehin je v Beogradu obolet in je zaradi tega moral odpovedati drugo gostovanje v Zagrebu. Prišel pa bo v Zagreb v nedeljo in bo igral v brzoturnirju s 15 šahisti.

— Podpora za naše študente v Švedski. Bivši jugoslovanski konzul v Stockholmu g. Karl Carlson bo osnoval fond, iz katerega bo dobil vsako leto po en jugoslovanski študent podporo za mesečno bivanje v Švedski.

— Kandidatnje za »miss Jugoslavije« so izbrane. Končno je zagrebška žirija izbrala izmed številnih lepotic iz vseh mest države 10 najlepših, ki kandidirajo za ponosen naslov »miss Jugoslavije«. Med temi je tudi Marica Zerovnikova iz Ljubljane, hčerka posestnika, stara 18 let, rojena v Celovcu. »Vreme« poroča, da je po poklicu slaščičarska pomočnica. Kakor izvesto, je gdca. Marica Zerovnikova uslužbena v znanem ljubljanskem frizerskem salonu Franchetti.

Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobljeno perilo v najlepšo izvršitev. 398

— Velik ples Jadranske straže v slovenskih narodnih nošah bo 24. januarja 1931. v Union-ski dvorani v Ljubljani. 365

— Volna, bombaž, negavice in pletenine v velikih izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Zidovska ulica 4 in Stari trg 12. 166

— Ukrepi zagrebške občine za znižanje cen kruha. V Zagrebu se že nekaj tednov pripravljajo mestno tržno nadzorstvo in zagrebški peki, ker je nadzorstvo določilo znižanje cene pri prodaji kruha. Peki so odgovorili, da ne priznajo nadzorstva in da bodo ostali pri starih cenah. Zategadelj je dobilo tržno nadzorstvo pooblastilo, da se pogaja z nekaterimi peki, ki bi sodelovali pri akciji za znižanje cen kruha. Zagrebška občina bo namreč dala tem pekom na razpolago zemljišče, kjer bodo zgradili moderno pekarno in kjer bodo prodajali kruh po cenah, ki so v skladu s cenami moke.

Kranj

Občni zbor Rdečega križa. Krajevni odbor društva Rdečega križa v Kranju ima svoj redni občni zbor v nedeljo dne 25. januarja ob pol 11. uri dopoldne v uradni pisarni sreskega načelnika v Kranju.

Občni zbor »Narodne čitalnice«. Ker se radi smrti častnega člana dr. Edvarda Šavnika ni mogel vršiti občni zbor v torek 20. januarja, se bo vršil v torek 27. januarja.

Dolenji Logatec

Sokolska akademija v Dol. Logatcu bo v nedeljo 25. t. m. ob 20. uri v sokolskem domu. Lesna kriza in brezposelnost sta v Dol. Logatcu vedno večja. Pretekli teden je odpustilo lesno podjetje Furlan več mladih delavcev.

Jz Dravske banovine

d Službeni list kraljevske banske uprave Dravske banovine št. 6 z dne 23. januarja 1931 ima sledečo vsebino: Zakon o izpremembah in dopolnitvah v zakonu o državni trošarini. — Zakon o znižanju stopnje osnovnega davka na dohodek od zemljišč. — Zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o gozdih. — Pravilnik o dolžnostih, pravicah delokrogu in načinu izvrševanja državne kontrole domačih in tujih proizvodov (zdravil biološkega izvora). — Pravilnik o preiskovanju in izsledovanju nalezljivih bolezni. — Pravilnik o ugodnostih na državnih železnicah in ladjah za Sokola kraljevine Jugoslavije. — Odločba ministra za promet v interesu lažjega opravljanja službe. — Naredba ministra financ glede odplačila davčnih zaostankov. — Razglas o odmeri ljudskega dela, odnosno odkupnine na osnovi uslužbenkega davka. — Razne objave iz »Službenih novic«.

Z'ovanje »Kmetijske prosvete« v Kamniku. Za nedeljo 25. januarja sklicuje odbor »Kmetijske prosvete« veliko zborovanje v Kamniku, v dvorano Narodne čitalnice ob 10. uri dopoldne. Na zborovanju bodo predavali sledeči člani: Ivan Pucelj, minister v p. in član Vrh. zak. sv. o državni prosvetni politiki, dr. Ivo Potokar o kmetijskih sokolskih četah, dr. Janžek Novak o programatičnih smernicah »Kmetijske prosvete« in Urbančič Alojzij o prosvetnem delu učiteljstva na kmetih.

d Sokolsko gledališče v Radovljici vprižori v nedeljo 25. t. m. ob 20. uri Špicarjevo izvirno noviteto, komedijo »Odlu« možje. Dejanje je vzeto iz dobe pred 6. januarjem 1929. in se vrši v manjšem »aju« Slovenskem ob času občinskih v litev. Kdor se hoče nasmejati naši nekdanji politiki in načinom, kako se je uveljavljala mrti ljudstvom, naj te predstave ne zamudi.

d Strokovna zadruga koncesijoniranih elektrotehnikov v Ljubljani je priredila za vajence elektrotehnične stroke iz vse Dravske banovine enomesečni tečaj, v katerem bodo poučevali inženjerji in profesorji Tehniške srednje šole v Ljubljani, kjer s tečaj tudi vrši. Tečaj poseja 47 učencev. Vajenci bodo po enomesečnem posešanju položili izpite.

d Nesrečni železniški invalidi. Železniški invalidi in vdove v Dravski banovini so prideleni ministru za promet v Beogradu, svoje skromne neizplačane rente prejemaajo od železniške direkcije v Zagrebu, in sicer ne prevedene, za prejšnjih 100 zlatih kron 25 Din mesečno. Oni železniški invalidi s samo neizplačano rento, kateri imajo 33 1/2 visoko rento, dobijo zraven tega še malo draginsko doklado in še to ne vsi. Oni pa, kateri imajo zraven neizplačane rente še malo pokojnino ali provizijo, dobijo pa samo za prejšnjih 100 zlatih kron 25 Din mesečno. Po svetovni vojni so vse nasledstvene države prevzele v svojih državah bivajoče železniške invalide, kakor tudi fond, kateri se je procentualno razdelil. S tem so prevzele tudi skrb za železniške invalide. Vse nasledstvene države so skrbale, da so se neizplačane rente ohranile na prejšnji kupni moči, kakor so vse življenske potrebitine in stanovanja poskočile, katere se morajo plačevati v zlati pariteti. Naravnost čudno je, kako je mogoče, da se je pustilo pri nas te nesrečnike v njihovi največji bedi, kakaj se že niso prevedle njihove še kronske neizplačane rente času in življenskim potrebščinam primerno. Ker se kronski železniški invalidi, kateri so že v visoki starosti, nahajajo v največji bedi in pomanjkanju, apeliramo na merodajne faktorje, da se gori navedenim nemudoma prevedejo njihove neizplačane rente času in življenskim potrebščinam primerno, popravljaj se jim tudi vsa storjena krivica za nazaj, da morejo poravnati dolgove, v katere so zabredli ne po lastni krivdi.

d Pozor! Zrebanje efektne loterije »Kola jugoslovanskih sester« v Ljubljani je prelozno do meseca aprila 1931. Pridno segajte po srečkah (po 5 Din) za »Dečji dom« v Kraljevi, ki ima vse pogoje za lotovanje bolehnih dece! d Vreme. Včeraj ob 7. uri je kazal barometer v Ljubljani 77-23, termometer 0-6, relativna vlaga 85%. Pihal je vzhodnosevernik. Oblačnost je znašala 10. V Mariboru je kazal barometer 77-24, termometer 0, relativna vlaga 92%, bilo je mirno, oblakost 10. Drugod v državi je bilo mirno, razen v Zagrebu, Beogradu, Splitu in Visu. Deževalo je samo v Beogradu (3 mm). Najvišja temperatura je bila v Ljubljani 7-4, najnižja 0, v Mariboru -1, v Mostaru -2, v Zagrebu 2, v Beogradu 0, v Sarajevu 0-2, v Skoplju -2.

Ljubljana

Petek, 23. januarja 1931. zaroka M. D. Pravalni 10. januarja, Irigorijske.

Nočno službo imata lekarni Piccoli na Dunajski cesti in Bakarič na Sv. Jakoba trgu.

* Klavirski koncert odlične pianistke Jadvice Pozenelove, ki ga kot tretji prosvetno-glasbeni večer priredi Nar. železnišarsko glasbeno društvo »Sloga« v Ljubljani v ponedeljek 26. t. m. ob 20. uri v svoji glasbeni dvorani v ljubljanskem dvoru (Pražakova ulica), bo osobično za naše glasbo-učee se mladino velike vzgojne važnosti. Koncertne vstopnice se dobe v predprodaji v trafikih Pugelj, palača pokojniškega zavoda Miklošičeva cesta.

Jamova razstava je odprta vsak dan od 10. do 15. ure v Japotičevem paviljonu.

Poziv lastnikom motornih vozil. Uprava policije v Ljubljani razglasa, da je v posesti evidenčnih tablic za motorna vozila za 1931 in pozivlja lastnike tu registriranih motornih vozil, da jih prevzamejo na upravi policije (oddelek za registracijo motornih vozil soba št. 18), in sicer lastniki osebnih avtomobilov od št. 2-1 do 2-200 — 21. januarja od št. 2-200 do 2-300 — 22. jan. od št. 2-300 do 2-400 — 23. jan. 1931. Lastniki tovornih avtomobilov od št. 2-1 do 2-200 — 26. jan. od št. 2-200 do 2-dalje —

Jz drugih banovin

Bitoljski veledoruh

Iz Bitolja poročajo o nekem Nikoli Stojčeviću, po poklicu krznar, pri katerem so finančni organi preiskali blagajno in našli v njej nekaj 100 menic, v vrednosti več milijonov dinarjev. Menice je dobil Stojčević za denar, ki ga je posojal za velikanke obresti seljakom v okolici. Ker Stojčević ta svoj dobičkonosen posel ni prijavil, je uvedla davčna uprava v Bitolju proti njemu preiskavo in ga ogradila finančni direkciji. Preiskava je dognala, da je Stojčević zaslužil velikanke vsote denarja in finančna direkcija v Skoplju je zahtevala 1.800.000 Din za davke, katerih skopuh v zadnjih letih ni plačal. Iz aktov preiskave je razvidno, da je Stojčević skopuh, kakršnega naša kronika ne pomeni. Zahteval je za izposojeni denar velikanke obresti in neusmiljeno odiral kmete, ki so bili v stiski. Tako je Stojčević posodil nekemu Jovanu Jablanoviću, seljaku iz Bistrice, 7 napoleonov. To je bilo leta 1927. Sedaj mu dolguje še za to dolg 48 napoleonov, 15 jih je pa že plačal za obresti. — Neki Bogdan Ristić iz Bitolja je dobil od skopuha 60 napoleonov leta 1926. Sedaj mu dolguje 550 napoleonov, plačal mu jih je pa že 130. (En napoleon je približno 220 Din.)

Tragedija grofovke hčere

V hiši grofa Vita della Nestri, ki živi že dolgo v Banjaluki, se je odigrala pred dnevi družinska drama. 30-letna hči Viktorija, ki je bila videti zadnje dni zelo potrtja, je pred dnevi nenadoma izginila. Domači so takoj slutili, da si je storila kaj hudega. Iskali so jo povsod, toda zaman. V ponedeljek so pa našli pastirji v bližini vasi Krupa ob Vrbasu žensko s krvavečimi ranami. Bila je pa še pri življenju. Obvestili so orožnike, ki so odpravili nesrečnico v banjalusko bolnico, kjer so ugotovili, da je to izgubila hčerka grofa della Nestri. Na željo umirajoče težko ranjene hčere so jo starši prenesli na dom, kjer se bori s smrtjo. Dekle si je v samomorilnem namenu z nožem zadalo rane po vsem telesu.

Ženo trpinčil do smrti

Pred dnevi so v vasi Omarice v višegradskem srezu našli mrtvo v hiši Miloja Čolakovića njegovo ženo Vidosavo. Očitno je bilo, da je ženo nekdo umoril, ker je imela na glavi in po telesu težke poškodbe. Orožniki so trdo prišli njenega moža, ki je končno z največjo hladnokrvnostjo priznal umor in rekel: »Pred letom dni sem se oženil z Vidosavo, toda kma-

lu sem se je naveličal in sklenil sem, se je otresti za vsako ceno. Često sem jo pretepal in mučil, da bi pobegnila iz hiše, toda vse zaman. Ker sem videl, da se je ne morem znebiti, sem se odločil, da jo ubijem, kar sem tudi storil.« Čolakovića so takoj aretirali in izročili sodišču. Pri obdukciji trupla njegove žene Vidosave so ugotovili, da je umrla zaradi krvavljenja v trebušni votlini. Živinski mož jo je tako pretepal in suval z nogami v trebuh, da ji je zadal težke notranje poškodbe in je nesrečna žena po dneh velikega in neznosnega trpljenja umrla. Zanimivo je, da je bila Vidosava že druga žena Miloja Toplakovića. Svojo prvo ženo je na isti način ubil, vendar mu umora niso mogli dokazati in je bil po preiskovalnem zaporu izpuščen. Sedaj bo prejel za oba zločina primerno kazen.

Tudi v Ljubljani je iskal žrtve

Nedavno smo poročali, da je bil aretiran neki Ivan Bogović, ki je sleparil ljudi polnih 10 let. Slepar je star 36 let in rodom iz Križevca. Po poklicu je krojaški pomočnik. Leta 1925 je bil obojen v Bjelovaru. Prišel je v Zagreb, kjer je poiskal svojo priležnico Marijo Rakuša. Z njo je odpotoval v Ljubljano, kjer je prodajal za tvmčko »Merkatore«. Posli so mu šli pa slabo. S pomočjo ponarejenih listin je dobil zastopstva raznih tvrdk predstavljajoč se z raznimi imeni. Jemal je na račun in obdrževal denar zase. Nato je pobegnil v Veles, kjer je bil zaposlen nekaj časa kot natakar pod imenom Slavko Jakšić. Nato je odpotoval s priležnico v Osijek, kamor so mu pa oblasti prišle za petami. Zopet je pobegnil v Butočico, kjer je živel pod imenom Vekoslav Magdić s soprogo. Končno ga je policija izsledila. Med tem je njegova ljubica uničila vse njegove ponarejene listine, nakar so tudi njo aretirali. Te dni so ju izročili sodišču v Zagrebu.

b Nevarno izbiranje lepotice. V nedeljo so v Novem Sadu izbirali mis Novi Sad. Izbrana je bila Vera Jagodić, s katero pa nekateri v dvorani niso bili zadovoljni. Takoj po volitvi je namreč član žirije dr. Ivo Prodanović dobil grozilna pisma, katerih se sicer ni ustrašil, vendar mu je policija pridrla 2 stražnika za varstvo.

b Samomor-mlade živilje. V neki hiši na periferiji Zagreba je izvršila samomor komaj 23-letna živilja Katica Benčan. Izpila je močno očetno kislino, nakar so jo odpeljali v bolnico. Toda ni upanja, da bo okrevala. Baje je ljubezen kriva, da se je dekle sklenilo posloviti od tega sveta za vedno.

26. jan. 1931. Lastniki motornih koles od št. 2-1 do 2-100 — 27. jan. od 2-100 do 2-220 — 28. jan. od 2-220 do 2-400 — 29. jan. 1931. od 2-400 do 2-dalje — 30. jan. 1931. Seboj je prinesli tipno apričevalo, legitimacijo o dodeljeni evidenčni številki, dosedanje tablice (številke) in 85 Din za nove evidenčne številke. Interesenti naj se zglase le v dopoldanskih urah med 8. in 12. uro!

RESTRAVRACIJA »ZVEZDA«. Vsako soboto in nedeljo domače kolone. — Se priporočata Fran in Roza Krapež.

Društvo za ustanovitev župnije in židavo cerkve sv. Cirila in Metoda pri Sv. Krištofu vabi svoje člane na letni občni zbor v nedeljo 25. januarja ob pol 11. uri dopoldne v dvorani Prosvetnega društva. 491

Reklama v taktu. Plesna zabava lito-kemigrafov bo v Delavski zbornici 24. t. m. v soboto. Pridite vsi na to originalno prireditel!

Danes pri Ražmu sveže morske ribe.

Kri si je zastrupil. Janez Urbanija, 66-letni posestnik iz Gor. Kosez pri Kamniku se je zbolzel z žebljem v desno roko. Nastopile so komplikacije in se je moral podati v oskrbo splošne bolnice.

Tatvina železnih plošč. Obhodnik proge Alojzij Gabrovšek, stanujoč v Dravljah, čuvajnica št. 83, je prijavil policiji da je neznan tat odnesel na prelazu Aleševčeve ceste nasproti aerodroma tri železne plošče, s katerimi je bilo pokrito kolesje za odpiranje tračnic.

Nesreča pri delu. Marijo Kranjc, 24letno delavko v kartonski tovarni Jakša na Dunajski cesti je zgrabil stroj in ji zmečkal prst na levi roki.

Maribor

m Svetosavska proslava. V torek 27. t. m. bo v koncertni dvorani pivovarne »Union« letošnja Svetosavska proslava. Dopoldne bo svetosavska liturgija z rezanjem kolača, zvečer pa bo koncert, pri katerem bo sodeloval vojaški orkester, pevski zbor gojence inženerske podčastniške šole ter operni pevec g. Fran Neralič. Po koncertu bo prosta zabava. Vabila ne bodo pošiljali, dobrodošel je vsakdo.

m Iz okrajnega kmetijskega proračuna. — Okrajni kmetijski odbor v Mariboru je določil v svojem proračunu 8000 Din za licencovanje bikov, 13.000 za nagrade bikorejem, 5000 za vzgojo bikov, 15.000 za nakup bikov, 4000 za nakup merjascev, 5000 za nakup kokoši in 15.000 Din za veterinarstvo. Nadalje 6000 Din za nakup trti cepljenk, 6000 Din za pobiranje trtnih škodljivcev, v poljedelstvu 16.000 za nakup 8 trijerjev, 9000 Din za nabavo škroplilnic, 5000 Din za nabavo 10 travniških bran, 6000 za nabavo sesalk, 12.000 za nabavo sesalnih strojev, 3000 Din za nabavo semen, 5000 Din za gozdarstvo, 4000 za podpore organizacijam, 6000 za pisarniške posle in 15.696-90 za nepredvidene izdatke.

m Iz statistike mariborske kriminalistike: V letu 1930 sta bila v Mariboru odkrita 2 slučajja vohunstva, 7 prekršitev zakona o zaščiti države, 9 slučajev upornosti, 185 prekršitev kazenskega zakona, poglavje XIV. in XV., 1 uboj, 1 detomor, 19 težkih telesnih poškodb, 1 iz kazenskega zakona, poglavje XIX., 28 iz poglavja XXI., 7 iz poglavja XXIII., 9 posilstev, 1 slučaj seksualne abnormalnosti, 11 žalitev uradnih organov, 976 tatvin, 73 utaj, 1 roparski umor, 2 ropa, 146 prevar, 1 protipostavno omejevanje osebne svobode, 3895 razgrajani in kalitev miru, 14 samomorov, 11 neizplačnih smrtnih slučajev in 203 drugi zločini in prestopki. Nepojasnjeni so ostali: 1 detomor (pojasnilo letos), 41 tatvin in 6 ostalih zločinov in prestopkov.

m Sestava odbora Društva hišnih posestnikov. Na seji društvenega odbora 20. t. m., ki jo je sklical najstarejši član odbora Leopold Barta, se je konstituiralo vodstvo. Predsednik je Otmar Meglič, podpredsednik Hinko Sax, zapisnikar Makso Merčun, blagajnik dr. Vilko Marin. Za pravnega konsultanta so izbrali odvetnika dr. Richarda Hanningerja.

m Novo motorno brizgalno sistema »Rosenbauer« je prejela mestna občina za prostovoljno gasilno društvo. Brizgalna je najmodernejšega tipa in stane 35.000 Din ter je četrta brizgalna Gasilskega društva v Mariboru.

m Mariborčani in graško gledališče. V torek je v finančnem odseku dunajske zbornice govoril socialistični poslanec dr. Eisler tudi o subvencioniranju gledališča v Gradcu, kjer je izposloval za leto 200.000 šilingov. Ob tej priliki je utemeljeval potrebo gledališča v Gradcu tudi s tem, da pritegne vedno več obiskovalcev iz Jugoslavije. K predstavi »Parsivala«, je dejal, so prišli iz Jugoslavije celi vlaki ljudi. Z druge strani pa smo izvedeli, da so nekateri Mariborčani v graškem gledališču tudi abonirani in ga redno posejajo. Nikdar pa ne vidimo teh ljudi v mariborskem gledališču. — Veleinteresantno pa je, da so med temi obiskovalci graškega gledališča celo nekateri — Slovenci.

m Iz gledališča. Jutri v soboto zvečer bodo ponovili Wedekindovo žaloigro »Duh zemlje«, in sicer zadnji v sezoni! Predstava je za deco neprimerna. — V nedeljo dopoldne bodo peli opereto »Grof Luksemburški«, zvečer pa bodo ponovili burko »Odgodena noč«. Pripravljajo v drami Shawovo komedijo »Ljubimec«, v opereti pa Leharjevo »Cigansko ljubezen«.

m Pregled avtotaksov in avtobusov. Danes v petek dopoldne ob 15. bo v Mestni plinarni uradni pregled vseh avtotaksov in avtobusov. Vsi lastniki se morajo brezpogojno javiti s svojimi vozili, avtotaksi pa morajo biti opremljeni tudi s taksametrom.

m Novo trgovsko podjetje. V sredo so tu ustanovili novo veliko trgovsko podjetje »Jugo-impeks«, ki bo trgovalo s kolonialnim blagom, tovarniškimi izdelki in deželnimi pridelki doma in na tujem. Vodstvo novega podjetja je prevzel g. Milko Jesih.

m Olepševalno društvo za predmestje Sv. Magdalene bo imelo v nedeljo 25. t. m. ob 9. v gostilni »Pri Vipavcu« v Frankopanovi ulici

Št. 10 letošnji redni občni zbor po običajnem dnevnem redu. Vabil ne bo. Članstvo se s tem obveša in vabi.

Celje

* Pojasnilo Delavske pekarske zadruge »Naprejek« v Celju. Na našo vest »Tudi v Celju ce ne dolie dne 15. t. m. popravlja pekarska zadruška »Naprejek«, da je bila cena belega kruha pred 2 letoma 6 Din za 1 kg, sedaj je pa 4 Din za 1 kg. Res je tudi, da prodajajo v Delavski pekarni 1 kg belega kruha po 4 Din.

* Uradni dan Sreškega gremija trgovcev v Celju za člane trgovce v gornjegrskem srezu bo v ponedeljek 26. januarja od 10. do 12. v Gornjem gradu v posebni sobi gostilne ge. Šarb in popoldne od 14. do 16. v Mozirju v posebni sobi hotela »Pri pošči«. Načelstvo.

* Nočno lekarniško službo ima od jutri sobote 24. t. m. do prihodnjega petka 30. t. m. lekarna »Pri križu« na Kralja Petra cesti.

* Smrtna kosa. V javni bolnici je 22. t. m. umrl 25letni dmnar Rednak Albin iz Sv. Pavla pri Preboldu.

* Ples trgovskih nameštencev bo v soboto 31. januarja v veliki dvorani Celjskega doma in so vabljeni vsi prijatelji trgovskega stanu. Vabila so razposlana, če ga pa kdo pomotoma ni prejel, naj oprostí in s tem najvjudneje vabljen.

* Občni zbor odseka za perutinarstvo Kmetijske družbe v Ljubljani bo v Celju, in sicer na Svečeno 2. februarja točno ob 10. uri v hotelu Evropa.

* Zadnja plesna vaja trgovskih nameštencev bo v soboto zvečer. Vsi člani so naprošeni, da se je gotovo udeležijo.

* Finančni direktor g. dr. Povalej v Celju. Včeraj zjutraj je prispeel v Celje finančni direktor g. dr. Povalej Josip iz Ljubljane. Po inšpekcijski njemu podrejenih uradov je v posloplju davčne uprave sprejemal stranke.

m Nalezljive bolezni. V času od 14. do 21. t. m. so v Mariboru obbolele na nalezljivih boleznih tri osebe, in sicer vse tri za davico. Umrla ni nobena.

Zadnja not dr. Edvarda Šavnika

Kranj, 22. januarja.

V torek ob četrti na pet so spremljale ogromne množice ljudi pokojnega dr. Edvarda Šavnika na njegovi zadnji poti. Dijaški mešani zbor in čitalniški moški zbor sta mu zapela štiri nagrobnice. V sprevedu, ki ga je otvorila domača godba, so bila zastopana vsa društva in korporacije. Za venci so korakali člani »Narodne čitalnice«, Sokoli, dalje Prostovoljno gasilno društvo, JAD »Triglavl« z zastavo, vsa gimnazijska mladina in ljudskošolska ženska deca. Malo takih pogrebov je videl Kranj. To pač dokazuje, kako priljubljen je bil pokojni pri vseh stanovih. Ob odprtem grobu so se poslovlili od njega duhovni svetnik in mestni župnik g. Matija Šterbec, ki je v prvi polovici govora poveljeval pokojnikovo poštrevno ljubezen; tovarnar g. Makso Fock, ki je povdarjal njegove zasluge za procvit narodnih organizacij, gimnazijski direktor g. Ivan Košnik, ki se mu je zahvaljeval za vse dobroto, ki jih je v življenju izkazal dijaški kuhinji in mladini ter zdravnik g. Stanko de Gleria, ki se ga je spominjal kot nepristranskega stanovskega prijatelja. S solzami v očeh so odhajale množice s pokopališča. Za vse je bil ta dan globok praznik, poln hvaležnega spoštovanja do pokojnikove veličine in ljubezni.

Šmartno pod Šmarno goro

Sokol pridobiva vsak dan več članov in članic. Le žal, da je naša občina tako raztresena, in to v razdalji do 8 km. Radi tega se je izbralo kot središčno točko Tacen, ki je izletnikom Šmarne gore dobro znan. Ustanovna skupščina Sokola bo v nedeljo 8. februarja t. l. ob 15. uri v šoli v Šmartnem pod Šmarno goro. Do tedaj bo zraslo število rednih članov in članic na 100 in je obstoj Sokola zadovoljen. Upati je, da se bo pritegnilo tudi one, ki sedaj oklevajo in s tem pokazali javnosti, da je prebivalstvo naše občine brez izjeme za narodno, enotno državo.

Bled

Telovadni red blejskega Sokola. Člani imajo telovadbo v sredah in petkih od 8. do pol 10. ure. Članice v četrtek od 8. do pol 10. ure. Moški naraščaj v ponedeljek in petek od 8. do pol 10. ure. Ženski naraščaj v torek in četrtek od pol 7. do 8. ure. Moška deca ima telovadbo v torek in petek od 4. do 5. ure. Ženska deca v ponedeljek in sredo od pol 4. do 5. ure.

Najdba kolesarske sesalke. Pred kratkim je našel učenec Cundrič Leon kolesarsko sesalko, kdor jo je izgubil, naj se zglaši v VI. razredu osnovne šole v starem župnišču od 8. do 12. uri dop.

Darilo za društvo »Zarja«. Ni še dolgo, odkar je Posojilnica za Bled in okolico obdarovala deo tukajšnjega Sokola, s tem, da je dobila nedo 30 otrok hranilne knjižnice po 30 Din, že je zopet podarila agilnemu olupševalnemu društvu »Zarja« na Rečici 1000 Din. Za velikodušno obdaritev izreka društvo »Zarja« Posojilnici za Bled in okolico najiskrenejšo zahvalo.

Občni zbor Sokola na Blejski Doravi. Skoro najmlajše Sokolsko društvo na Gorenjskem je imelo pred kratkim svojo glavno skupščino, katere se je udeležilo veliko število članstva. Zborovanje se je vršilo v osnovni šoli. Župno upravo je zastopal brat inž. Šusteršič, ki je navzoče članstvo v vnešenih besedah vzpodbujal k složenemu in vztrajnemu delu. Razvoj sokolskega dela in poročila društvene uprave je podal br. Stravs Leon, ki je nadomeščal brata starosta Jelenca Jurija, ki je bil odsoten radi službenih poslov. Tajniško poročilo je podal brat Hinko Guščar, blagajnikov brat Slana Janko in načelnisko brat Arh Lovro. Vsa poročila, ki so bila točna in izčrpna, so bila od delegata župne uprave pohvaljena. Izvoljen je bil tudi nov odbor uprave, ki je povečini neizpremenjen. Mesto podstaroste je prevzel brat Janko Kos.

Roparski napad na Remšniku

Roparja vdrla v kmečko hišo — Denar ali življenje!

Marenberg, 19. januarja.

Poldrugo uro od Marenberga na pogorju Kozjaka se razprostira mirna hribovska vasica Remšnik. Hiše so raztresene med rebrni Kozjaka ter stoje samcate med gozdovi. Le redko se sliši o ondotnih prebivalcih, mirno in enolično žive svoje vsakdanje težko življenje v borbi za obstanek.

Prejšnje dni pa je to mirno vasico razburil drzen roparski napad na Šilerjevo hišo, kakor se pravi po domače posestvu, ki mu gospodar 88letni starček Posrpnjak Jurij s svojo hčerko ter mu odnesli vse prihranke, ki jih je imel shranjene doma. Njegova hiša je na samotni obdani od gozdov, tako da so napad neznani roparji lahko nemoteno izvršili. Posebno še, ker hišna vrata niso imela ključavnice, ampak samo lesene zapaha, kar je pri večini ondotnih hiš v navadi.

V noči 4. t. m. okoli 2. ure ponoči je zagledal posestnik Posrpnjak Jurij, ki je spal v sobi, skozi okno neznano postavo, ki je svetila z električno svetilko okoli hiše in tudi skozi okno v

sobo. Nenadoma pa se večna vrata odpro in v sobo vdereta dva neznanca, oborožena s koli. Prvi, ki je bil večji zaključil: »Denar ali življenje!« Starček, kakor tudi njegova hči, ki sta spala skupaj v sobi, sta planila pokonci, toda roparja sta jih takoj obvladala. Posrpnjaku sta zadalja zadaj na križu več ran, ker se jima je zoperstavil. Potem sta se z veliko naglica spravila iskat denar, ki sta ga tudi našla v posestnikovi postelji. Po izvršenem ropu ju je vzela noč, z njima pa so odšli tudi vsi težko prisluzeni prihranki nad 50000 Din.

Po mnenju tamošnjih prebivalcev morata biti drzna roparja doma kje v bližini, kajti drugače bi jima gotovo ne moglo biti znano, da imajo pri hiši toliko denarja.

O napadu je bilo obveščeno remniško orožništvo, ki je roparja začelo takoj zasledovati. Ker je ponoči deževalo, zjutraj pa je medel sneg, je bilo zasledovanje roparjev zelo otežkočeno, ker ni bilo prav nikakih sledov za njima. Vendar pa so jima marljivi orožniki že na sledu.

Strašna usoda invalida

Vojna mti je pustila golo življenje, bukev v gozdu mu je vzela še to

Jesenice, 21. januarja.

Minulo soboto se je v Mojstrani smrtno ponesrečil lesni delavec g. Janez Peternel, družinski oče troje nepreskrbljenih otrok.

Skupina delavcev, med katerimi je bil tudi pokojni Peternel, je bila zaposlena v bližnjem gozdu pri podiranju bukev. Pri tem je slučaj hotel, da je ena bukev obvisela med vejevjem. Pokojni Peternel jo je hotel izpodnesti. Pri tem je pa drevo samo padlo. Delavcu, ki je hotel odskočiti, je zdrsnilo na zledenelih tleh in je

padel pod padajočo bukev, ki mu je prelomila hrbtino. Nesrečnej je bil na mestu mrtev. Njegovi tovariši so ga odnesli na dovško pokopališče.

Njegova smrt je tem bolj žalostna, ker je bil že itak invalid iz svetovne vojne. Tam mu je bila usoda vsaj toliko mila, da mu je pustila vsaj golo življenje.

Zveza vojnih invalidov podružnica Jesenice je družini pokojnega izročila primerno odškodnino.

Logaški usad se je zopet odprl

Pričeli so ga čistiti pod nadzorstvom inženjerja Dol. Logatec, 21. jan.

Kakor smo že svoječasno poročali, se je sad v Jački žal zaradi jesenskega deževja ponovno zaprl. Usad se je pa v veliko veselje vseh v petek zopet odprl.

To pot je nastal usad v takem obsegu, da ni v ogromnem požirniku niti kapljice vode, pač pa novi usad požira ves dotok vode takoj. Telegrafično pozvan inženjer banske uprave g. St. Maček si je usad ponovno pogledal in danes so se že začela prva dela v Jački sami, seveda zaenkrat na račun občine.

Upamo, da bo kr. banska uprava znala presoditi ugoden položaj za ureditev logaškega požirnika in da bo nakazala vsaj prvo pomoč, da se končno uredi požirnik potoka Logašče in se s tem obvaruje tukajšnje posestnike večnih poplav.

Zagonetna tatvina na vrtu

Kranj, 22. januarja.

V torek zjutraj so udrli neznaní ulomilci na vrt advokata dr. Bena Sabothija, ki leži blizu pokopališča. Udrli niso skozi glavna vrata, ampak čez ograjo z one strani, kjer se nahaja sosednja Zontarjeva vila. Nato so vlomili v hišico, ki je zgrajena koncem vrta. Iztaknili so kljuko in odprli prvo sobo. Glavna železna vrtna vrata so zakrili z velikim kosom blaga, da bi slučajno mimoidoči ne opazili vлома. V sobi so potrgali z oken vse zavesе, prevrnili stole in mizo in sploh pometali vse po tleh. Odnesli so vsa zastore, dve zastavi, črno in državno, dalje namizni prt, skodelice in žličke za kavo, kavo in sladkor, eno sliko, dragoceno staro budilko, bronasto vazo, odejo, copate in namizno platno. Škoda je precejšnja.

Drznih vlomilcev še niso mogli izslediti, kljub temu da so bili takoj obveščeni orožniki. Že preje se je večkrat zgodilo, da so bila pobita stekla na tem vrtu.

Zagorje

Obrotno gibanje. V hiši g. Steinerja je odprl krojaško delavnico krojač g. Karel Urbas. Prejšnji krojač g. Žnider je bil odpoklican k vojakom. Novega krojača toje pripravljamo, osobito ker je oče številne družine.

Družabni večer priredi tukajšnje sokolsko društvo v soboto zvečer, 24. t. m. ob pol 8. uri za vse svoje članstvo in prijatelje sokolstva. Istočasno bo zaključek plesne šole. Vabljeni!

Osebnost. Službo občinskega nameštencea je nastopil g. Herman Požun, ki je bil doslej uslužben v finančni službi. Dosedanji nameštencec g. Uršič je bil 1. januarja t. l. vpokojen.

Drugi vaješki dan je priredilo zagorsko obrtno društvo v nedeljo popoldne v telovadnici topliske šole. Zbranim vajencem in vajenkom je predaval šol. upravitelj g. Janko Levstik o ondotnih vajencih do obrtnih organizacij in ustanov. Tudi pomočniki in mojstri so bili častno zastopani.

Kočevje

Koncert g. Iga Druckerja. V soboto je priredil v dvorani hotela »Trst« koncert dunajski vijolinški virtuozi g. Iga Drucker. Na klavirju ga je spremljal mladi pianist g. Mirko Trost. Nekaj novega za Kočevje so bile saksofonske solo točke, ki jih je izvajal g. Drucker. Kritiko prepuščamo strokovnjakom. Mi pripomnimo samo, da je koncert zaslužil večji poset. Koncerti so pri nas tako zelo redki; zato smo pričakovali, da bo dvorana bolj zasedena. Predvsem so pa tokrat užijali dijak.

Pragersko

Smrtna kosa. Po dolgi in mučni bolezni je v starosti 71 let v torek zjutraj umrla starica Antonija Vinčarjeva. Pogreb je bil v četrtek popoldne s Pragerskega na pokopališče v Sp. Poljskavi. Večen ji mir!

Gasilska zabava. V nedeljo 25. t. m. priredi naše gasilsko društvo v Spodnji Gorici svojo letošnjo predpustno maškerado.

Slovenske Konjice

Pljučnica. Pljučnica pri nas je do danes zahlevala 6 smrtnih žrtev. Mislili bi, da prihaja od letošnje mile ... a baš zadnje dni je mraz znatno močnejše pritisnil.

Pasji zapor. Pred dnevi se je klatil po trgu in okolici Konjic stekel s, ki je naposled poginil zunaj trga. Zato je tukajšnje sresko načelstvo odredilo poostren pasji zapor, ki bo trajal do preklica.

Brežice

Osebnost. Prav nevarno je zbolel g. Josip Kosar, gostilničar in posestnik ter načelnik rajhenburske posojilnice. Priljubljenemu možu želimo mi, kakor tudi ostali Rajhenburčani skrajšnje okrevanje.

Kamnik

Odprta dan in noč so groba vrata! V sredo 21. t. m. je nenadoma preminul v Kamniku v starosti 72 let notar g. dr. Fran Horvat, Okrog 5. ure ga je sredi dela v pisarni zadela kap. Pokojni g. notar je nastopil svojo službo najprej v Kamniku kot notarski pripravnik, služboval je nato v raznih mestih, zadnji 10 let pa v Kamniku. Med prebivalstvom je bil jako priljubljen. Pokopali ga bodo začasno danes ob 4. uri popoldne na pokopališču na Zalah, odkoder bo pozneje prepeljan v rodbinsko grobnico v Ljubljano. Pokoj njegovi duši, žalujočim naše iskreno sožalje!

Rokovnjačje na Citalniškem odru. Prva vpriporitev bo v soboto ob 8. uri zvečer, druga pa v nedeljo ob 4. uri popoldne. Rokovnjačec bodo ponovili še 1. in 2. februarja.

Trebnje

Poziv. Vsi, ki imajo dohodek od imovinskih predmetov in imovinskih pravic, morajo vložiti prijave teh dohodkov od 20. januarja do 20. februarja pri županstvu.

Proračun občine Dobriče pri Trebnjem. Občinski proračun v sosednji občini Dobriče izkazuje Din 86.420'42 dohodkov in ravno toliko izdatkov. Dohodki iz gospodarstva znašajo Din 2200, iz davštin pa Din 84.220'42, in sicer občinska trošarina na vino Din 100 od hl; od vinskega mošta Din 25 od hl; od piva Din 25 od hl; od hektoliterske stopnje alkoholnih pijač pa Din 6. Od goveda nad letom Din 20, pod letom Din 10, od prašičev in drobnic Din 6 od glave. Doklade na državne neposredne davke pa znašajo 103% od skupnega predpisa Din 62.340'41. Izdatki izkazujejo Din 256 za gospodarstvo, Din 10.880 za upravo, Din 1080 za redarstvo, Din 3000 za javna dela, Din 3990 za zdravstvo, Din 908'02 za druge stroške, Din 2000 za socialno skrbstvo, Din 52.420 za šolstvo, Din 8310'60 za kmetijstvo in Din 3620 izrednih izdatkov. Proračun je bil odobren v zadnji občinski seji in je občanom v pogled.

Lastniki vozil. Vsi lastniki vozil se opozarjajo, da predložijo takoj prošnje za dodelitev novih evidenčnih tablic pri pristojnem sreskem načelstvu. Te prošnje so takse proste.

Žužemberk

Nezgod. Posestnikov sin Janez Struna iz Klečeti si je pri sekanju lesa precej poškodoval punčico desnega očesa. Ker pa poškodba ni bila po zdravniški ugotovitvi težjega značaja, je ostal v domači oskrbi.

Davica in škrlatinka, ki je prejšnje leto zelo razsajala v našem okolišu, je sedaj docela ponehala in to vsled brige in truda zdravstvene oblasti.

Smrtna kosa. Domov grede s sejma iz Krke so se sejmariji v Lesah sprli in bi prišlo kmalu do težjega pretepa. V jezi je nekdo udaril 64-letnega posestnika Antona Lovšeta iz Pleša, ki je padel na tla ter bil takoj mrtev. Ne ve se, ali je povzročil tako hitro smrt udarec, ali ga je zadela kap. Prepeljali so ga domov. — Pri cepljenju drv je postalo nenadoma slabo Skebe Antonu, po domače Šlanderec, posestniku iz Dešečevsi. Takoj na to je umrl. Zadel ga je kap. — V Sadnji vasi je umrla I. Kuhelj, posestnica. Naj v miru počivajo, preostalih naše sožalje.

Tako nujno potrebni zdravstveni dom bomo začeli v kratkem graditi. Zdravstveni zastop ima v to svrhu že približno 100.000 Din, za ostalo je zdravstveni zastop zainteresiral pristojne oblasti, da se omogoči gradnja.

Radio

Ljubljana, petek, 23. januarja: 12.15 Plošče (arije jugoslovanskih umetnikov, serenade). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Radio orkester: Flauta solo. 18.30 P. dr. R. Lovro Tominec: Umetnost v vsakdanjem življenju. 19.00 Dr. Lovro Sušnik: Francoščina. 19.30 Gospodinska ura (Krekova gospodinska šola: Novodobna prehrana). 20.00 Šah. 20.30 Pevski solistični večer. 21.30 Plošče. 22.00 Časovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, sobota 24. januarja: 12.15 Plošče (meš. program). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče. 17.30 Plošče. 18.00 Viktor Pirnat: V dolini gradov (iradovi Volavče, Mokro polje, Na golem). 18.30 Radio orkester: Hawai-jazz. 19.30 Ga. Orthaber: Anglesčina. 20.00 Dr. France Vebber: Poglavlje iz filozofije. 20.30 Duet slovenskih narodnih pesmi (Meze-Golob). G. Rakuša igra na harmoniko. G. Zupec poje grške pesmi. 22.00 Časovna napoved in poročila. 22.15 Radio orkester. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, petek, 23. januarja: 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Glasba. 18.30 Novice. 20.30 Beograd (koncert). 22.30 Novice, vreme in sneg. 22.40 Pleana šola.

Zagreb, sobota, 24. januarja: 12.20 Kuhinja. 12.30 Sneg in vreme. 12.35 Plošče. 13.30 Radio orkester. 18.30 Novice. 18.45 Abstinenca. 19.50 Uvod k prenosu. 20.00 Beograd (opera).

Socijalne in gospodarske razmere rimske države ob času apostola Pavla

(Predavanje univ. prof. mons. dr. Josipa Ujčiča)

Ljudska univerza »Merkur« nas je nočjo predenela iz izredno lepim, poučnim in tudi za lajka zanimivim predavanjem univ. prof. mons. dr. Josipa Ujčiča, ki je obilno publiko vodil v misterij socijalne in gospodarske strukture rimske države. Gospod univerzitetni profesor je s svojo izredno govorniško rutino v pripovedovalni obliki obrazložil vso veličino, pa tudi vse hibe nekdanje mogočne države.

Rimska država je tvorila za časa prvih cesarjev in blagovestnikov krščanstva najlepše predele. Meje tega rimskega imperija: Evfrat, Atlantski Ocean, Ren, Donava, Atlas, Sahara so objemale sijajna mesta Jeruzalem, Anti-hio, Aleksandrijo, Atene, Korint itd. V sredini pa je valovilo rimsko jezero - sredozemsko morje, ki je združevalo Levanto, severno Afriko in južno Evropo. Trdno zgrajene ceste s svojim izhodiščem aureum milliarium na foru in velikimi križišči (Emona) so pospeševale promet. Navigacija je bila sicer bolj skromna in so posamezne edince vršile le kabotažno (obalno) službo, vendar je Pavlova ladja imela prostora za 267 oseb. Narodnostno je rimska država združevala Semite, Grke, Kelte, Ilire in Latine. V verstvu je bil zastopan tako monoteizem pri Judih, politeizem pri Grkih, praznoverja pri Keltih, kakor kult živali pri Egipčanih. Torej pravi mozaik, čigar dele je združevalo v enotnost rimsko pravo, latinski jezik in cesarski denar.

Kultura

Kultura je bila v različnih deželah različna. Prevladovala pa je grška, tudi rimski temelji na grški, saj so pisali v zlati dobi v grščini in tudi knjige Nove Zaveze so pisane v tem jeziku. Uradni jezik je bil latinski, priznani pa so bili tudi lokalni jeziki (!), saj je imel napis na Kristusovem križu tudi v hebrejščini.

Socijalna struktura

Prebivalstvo rimske države se je delilo na večje število socijalnih stopinj »Senatores« so bili agrarni velekapitalisti, ki so posedovali obsežna posestva in nebroj sužnjev. »Equitae« (vitezji) so bili finančniki in veletrgovci. V obeh Rimljanov pa so bili »trgovci« in »roko-delci« manj častni poklici. Trgovci so imeli svoj »Collegium«, ki je zasledoval religiozne in stanovske namene. Trgovina se je delila v vse mogoče branže, »Pantapola« pa so bili trgovci, ki so trgovali z vsemi predmeti. Proizvodi so bili najrazličnejši iz vseh delov sveta, poznali pa so tudi luksuzne predmete. Poseben proizvod so tvorili — sužnji. V trgovskem svetu so bile zastopane vse narodnosti, največji ugled pa so uživali rimski »cives«. Svobodo trgovine so Rimljani nekoliko zavirali.

Davki

Rimljani so poznali dve vrsti davkov: »tribut« (nekaki direktni davki) in »vectigalia«

(indirektni davki). Davek se je nalagal dobesedno na vse, celo na stranišča. Obrestna mera se je gibala od 12 do 40%.

Najbolj žalostno poglavje rimskega imperija je tvorilo suženjstvo in trgovina s sužnji. Na trgu, sejmšču so ponujali človeško »blago«. Sužnji so imeli na vratu venec, okrog vratu pa titulus z osebnimi podatki. Gospodar je imel popolno oblast nad tem blagom, smel je svojega sužnja brez nadaljnjega tudi usmrtiti. Vselej take absolutne brezpravnosti so se gospodari razvijali v neusmiljene despote, sužnji pa so postali potuhnjeni in neiskreni.

Religiozno-moralna stran

Vera v rimske bogove je kmalu zamrla, bolj je prevladovala grška filozofija: epikurejci (materijalisti) in stoiki (panteisti). Ogromno rimsko bogastvo je rodilo neomejeno razkošje, nenravnost in razuzdanost. Zakonsko življenje je postalo povsem razvzeto, splav je bil običajen, oče je smel otroka tudi izločiti. Sužnji pa so pripomogli da se je razvila perverznoš. Število porodov je padalo. Šele cesar Avgust je opazil kvarljivost takega zakonskega življenja in je zato vpeljal takozvane privilegirane družine z najmanj sedmimi otroci. Vendar je bil uspeh te njegove akcije minimalen. Nemoralnost pa so pospeševali tudi teatri in cirkusi, ki niso nudili obiskovalcu umetniških užitkov, pač pa samo kri in smrt.

Nova miselnost

Vsled tako propadajočega duhovnega življenja se je kmalu pokazala potreba po novi miselnosti. Med prve blagovestnike nove vere spada apostol Pavel. Kar je dobrega ali vsaj indiferentnega v stari kulturi se ni dotaknil. Njegova misija je bila predvsem religioznega značaja. Povdarjal je monoteizem. Bog je stvarnik sveta, ljudje smo »božjega rodu«. V Kristusu so vsi ljudje bratje, s tem je podana pot univerzalizmu. Za zakon mu je bil vzor zveza Kristusa in cerkve; mož bodi kakor Kristus, žena podobna cerkvi!

Suženjstva seveda ni mogel odpraviti z eno potezo, toda učil je gospodarje, naj smatrajo sužnje kot brate, in s tem je virtualno suženjstvo ukinjeno. Tudi bogastva ni grajal, zahteval pa je od bogatinov, naj delijo miloščino, ki blaži socijalne razlike. Do miloščine pa nima pravičice oni brezposelni, ki samo lenobo pasejo. Delo je v nasprotju z rimskim naziranjem — sveto.

Končno predavatelj omenja, kako visoko je cenil Pavel avtoriteto. Oblast je od Boga! Svoje nauke je Pavel potrdil s krvjo tam, kjer se danes dviga ogromna bazilika sv. Pavla.

Trikat je slovel Rim: zavojeval je ves svet z orožjem (imperium), z umom (rimskim pravom), najlepše pa tedaj, ko je zavojeval svet z nauki apostola Pavla.

gonov, moka 12 vagonov, otrobi 4 vagone. — Tendence neizpremenjena.

Budimpešta, 22. januarja. Tendence prijazenja. Promet majhen. Pšenica: marec 14'36 (14'36—14'37), maj 14'71—14'72 (14'71—14'72). Rž: marec 10'40—10'45 (10'40—10'44), maj 10'60—10'65. Koruza: 12'33—12'37 (12'37 do 12'39, trans. maj 9'85—9'90 (9'90)).

Ljubljansko lesno tržišče

Tendence mlačna, promet 1 vagon bukovih drv.

Sport

Nedeljski program zimsko-sportnih prireditvev

1. Tekma v skokih za prvenstvo Dravske banovine v Mojstrani.
2. Tekma v skokih za prvenstvo MZSP v Mežici v prireditvi Mariborskega podsaveza.
3. Medklubska tekma na 18 km in propagandno skakanje z udeležbo inozemskih gostov v Kranjski gori: SPD Kranjska gora.
4. Medklubska smučska tekma na 18 km s startom in ciljem pri Planinskem domu na Kofeč: Prirediti SK Tržiš ob priliki svoje 10-letnice.
5. Medklubska tekma na Medvednici na 18 km. Snega je vobče malo, tako da tvorijo idealne smuče predele le okolica Kranjske gore in pa Pohorje ter vse višine nad 1000 m. V Bohinju je smuka dobra, toda le po senčni strani. Izmed skakalnic sta uporabljivi le v Kranjski gori in v Dovjem-Mojstrani.

K nedeljski tekmi v skokih za prvenstvo Dravske banovine, ki se vrši v Dovjem-Mojstrani na mestu na Bledu, objavljamo še sledeče:

Tekma se vrši ob 3. uri popoldne, tako da je mogoče priti že z dopoldanskim vlakom. Zrebanje se vrši tik pred tekmo neposredno pri skakalnici. Objava rezultatov bo ob 5. uri popoldne v hotelu Triglav. Vse prijave sprejema Smučarski klub Dovje-Mojstran.

NOV NAČIN TEKMOVANJA ZA DRŽAVNO PRVENSTVO

JNS se je na svoji zadnji seji bavil s projektom novega načina tekovanja za državno prvenstvo.

Projekt ni sicer nov, vendar se je moral stari način v toliko spremeniti, ker tekmujeja sedaj že dva nova podsaveza: Veliko bečkereški in novosadski. JNS je določil novo razporedbo nasprotnikov.

Tekmovalo naj bi se po dvojnem cup sistemu in sicer:

- Beograd I — Novi Sad,
- Beograd II — Veliki Bečkerek,
- Zagreb I — Subotica,
- Zagreb II — Osijek,
- Sarajevo — Skoplje,
- Split — Ljubljana.

Iz teh izločilnih tekem bi izpadlo šest protivnikov, preostali bi igrali nato po dvojnem točkinem sistemu.

Savez je razposlal projekt vsem podsavezom, ki ga bodo poslali zainteresiranim klubom.

Za povprečno ceno:

KUPILI SMO VELIKO PARTIJO BREZHIBNIH ŽENSKIH IN OTROŠKIH TELOVNIKOV IN PRODAJAMO VSO IZBERO ZA POVPREČNO CENO

Din 68—

in

Din 34—

Zenski telovnik

iz tople volne, v okusnem žakard vzorcu spređaj in zadaj; v kompletni izdelavi z žepi v vseh velikostih in barvah.

Povprečna cena:

Din 68—

Otroški telovnik

iste kakovosti in fazone, v desenu takisto po izbori za leta 2—3 povprečno ceno:

Din 34—

vsaka nadaljnja velikost po Din 4— višje.

Telovnikov imamo sedaj sicer v veliki izbiri, a jasno je vsem: pri teh cenah jih ne bomo imeli dolgo. Ako forej želite izkoristiti to priliko, tedaj pridite čim prej v naš oddelek za telovnike v II. nadstropju ali pa nam pošljite pismeno naročilo.

Naročila svojih odjemalcev izvršujemo po redu, kakor so dospela, a jamčimo za brezhibno kvaliteto. Neodgovarjajoče izmenjamo.

Za gornje cene velja obveznost le, dokler traja zaloga.

487

Kastner & Ohler
Zagreb

82 m dolg skok

Preteklo nedeljo so se vršile v Flübergu Hillu v Gioviku, severno od Osla, tekme v smučskih skokih, ki so privedle na start najodličnejše severnjaške skakače. Junak dneva je bil Riiger Ruud, mlajši brat znanega Sigmunda Ruuda. Zmagal je s krasnim skokom 82 m, že pred tem je dosegel 76,5 m. Je to začasno najdaljši skok na svetu in znači svetovni rekord. Za Riigerjem se je plasiral Soerre Jolteruud s skoki 70,5 in 75 m. Winjarengen je dosegel 65,5 m.

Iz smučarskega sveta. Pri letošnjih mednarodnih smučskih tekmah FIS v Oberhohu, katerih se udeležijo tudi Jugoslavlja, bo Norveška odlično zastopana. Izgleda, da bodo zopet odnesli vsa prva mesta severnjaki. Za kombinirani teč pošlje Norveška 11 tekmovalcev, med njimi Gröttumsbraaten, olimpijski zmagovalec v St. Moritzu. Nadaljni udeleženci so: Vinjarengen, zmagovalec na obeh zadnjih tekmah FIS v Zakopanah in Oslu, dalje Peder Belgun, Trygve Brodahl, Arne Rudstadttauen, P. M. Vangli, Sorant Andersen, Kolterud in Ola Moen. V konkurenci skokov sodeluje 10 Norvežanov: Sigmund in Riiger Ruud, Gunnar, Reider in Loran Andersen, Gröttumsbraaten, Kolterud, Moen, Vinjarengen in Knud Kobberstad. Na 50 km tekmujejo Peder Bilgun, Christian Hoo-de, Trygve Brodahl, Arne Rudstadttauen, Vangli in Vinjarengen. Z izjemo Brodahl tekmujejo isti tudi na 17 km ter poleg njih še Gunar in Loran Andersen, Gröttumsbraaten, Kolterud in Moen.

Na Odaes skakalnici pri Oslu je skočila 17-letna Norvežanka Kolstad 46,5 m. — Sigmund Ruud je zmagal v St. Moritzu s skoki 61, 66 in 68 m.

Smučske tekme Praške župe Svazu lyžařu RČS

Preteklo nedeljo se je vršil nekaj generalni pregled najboljših smučarjev Češkoslovaške. — Rezultati smučske tekme na 18 km so bili naslednji: I. razred: 1. Vl. Novak 1:12:33 najboljši čas dneva, 2. L. Stehlik 1:13:12, 3. inž. Bartu 1:19. — II. razred: 1. F. Šimunek 1:13:32, 2. O. Hrabal 1:15:18, 3. L. Krča 1:18:09.

V Zagrebu gostuje 1. in 2. februarja sarajevski Sašk. Oba dneva igra z Gradjskim.

Razpis

Občina Skale pošta Velenje razpisuje nabavo malo rabljene železne stojče blagajne, ki je še v dobrem stanju.

Ponudbe je poslati na gornji naslov do 15. februarja 1931 z opisom velikosti, z znakom in navedbo cene.

Županstvo v Skalalah, dne 21. januarja 1931.

Razširjajte Jugoslovana!

Mali oglas

Oglasi socijalne in posredovalne vsebine: beseda 50 par. Najmanj Din 5—. Oglasi reklamnega in trgovskega značaja: najmanj Din 10— (do 5 besed). Vsaka nadaljnja beseda 50 par. Za pismene odgovore priložite znakom.

V vseh občinah Dravske banovine iščemo sposobne in marljive prodajalce časopisa. — Prosimo vse naše prijatelje, da nam sporočijo in priporočijo sposobne osebe. Vsi oni, ki se smatrajo sposobnim in hočejo zaslužiti, naj nam sporočijo svoj naslov. UPRAVA.

MLADI STUDENT

ki je bil prisiljen radi pomanjkanja sredstev prekiniti študije, bi rad zaslužil za preživljanje z opravljanjem na domu poljubnega posla za pisarne ali slično. Pismena vprašanja pod »Mlad student« na upravo.

VEČJE PODJETJE

sprejme vezirano stenotipistko. Pogoje in ponudbe z naznačbo dosedanje službe pod šifro »perfektna« na upravo.

Nogavice, rokavice, volna in bombaž 463

najceneje in v veliki izbiri pri

KARL PRELOG
Ljubljana, Zidovska ulica in Stari trg

Zakoni v knjižnicah:

Zakon o pobijanju nelegalne konkurence 6 Din. Zakon o javnih beležnikih (notarjih) 12 Din. Zakon o glavni kontroli 10 Din. Pravilnik o pomožnem osebju drž. prometnih ustanov 8 Din. Uprava »Jugoslovana«, Gradišče 4.

Gg. odvetnike, notarje in trgovce

opozarjamo, da dobijo zakon o nelojalni konkurenci v upravi »Jugoslovana«. — Cena Din 6—.

Makulturni papir

po nizki ceni prodamo. Pošljamo tudi izven Ljubljane. Naročila sprejema in izvrši uprava »Jugoslovana«, Ljubljana, Gradišče 4.

Borzna poročila

dne 22. januarja 1931.

Devizna tržišča

Ljubljana, 22. januarja. Amsterdam 22'785, Berlin 13'4625, Bruselj 7'8937, Budimpešta 9'8904, Curih 1095'90, Dunaj 7'9467 do 7'9767, London 274'94, Newyork 56'435—56'635, Pariz 221'92, Praga 167'28—167'08, Trst 296'35 do 296'52.

Zagreb, 22. januarja. Amsterdam 22'755 do 22'815, Dunaj 794'67—797'67, Berlin 13'4475 do 13'4775, Bruselj 789'37 bl., Budimpešta 987'50 do 990'50, London 274'54—275'34, Milan 295'432 do 297'432, Newyork ček 56'435—56'635, Pariz 220'92—222'92, Praga 167'28—168'08, Curih 1094'40—1097'40.

Beograd, 22. januarja. Amsterdam 22'7550 do 22'8150, Berlin 13'4475—13'4775, Budimpešta 987'54—990'54, Curih 1094'40—1097'40, Dunaj 794'65—797'65, London 274'34—275'34, Milan 295'38—297'38, Newyork 56'4350—56'6350, Pariz 220'92—222'92, Praga 167'28—168'08.

Dunaj, 22. januarja. Amsterdam 286'16, Beograd 12'5625, Berlin 169'18, Bruselj 99'11, Budimpešta 124'165, Bukarešta 4'225, Kopenhagen 189'95, London 34'2287, Madrid 75'40, Milan 37'23, Newyork 711'25, Pariz 27'865, Praga 21'05, Sofija 5'1535, Stockholm 190'25, Varšava 79'60, Curih 137'62.

Curih, 22. januarja. Beograd 9'280, Pariz 20'2525, London 25'0875, Newyork 516'875, Bruselj 72'025, Milan 27'0525, Madrid 54'50, Amsterdam 20'790, Berlin 122'87, Dunaj 72'65, Sofija 3'7425, Praga 15'295, Varšava 57'85, Budimpešta 90'25, Atene 6'675.

Vrednostni papirji

Na ljubljanskem tržišču ni sprememb. Zagreb, 22. januarja. Državni papirji: 7% inv. pos. 88 bl., vojna škoda ar. 417—418 (417), kasa 418 bl., februar 415'50—417, marec 415—416'50, 4% agr. obv. 51 bl., 7% Bler. 79'50—80, 8% Bler. 91'75—92'50, 7% pos. hip. 79'75—80'50. Banke: Hrvatska 50 d., Prastrediona 970—980, Udružena 191 d., Ljublj. kred. 125 d., Medjunarodna 67'50 d., Narodna 82'10 bl. — Industrije: Seberana Osijek 300 bl., Trboveljska 330—335, Slavonija 200—202, Vevče 128 d.

Beograd, 22. januarja. 7% inv. pos. 87, 4% agr. obv. 50—51'50, 7% pos. drž. hip. b. 80, 6% begluške obv. 76—77, vojna škoda 417 do 417'50, ult. februar 415'50, Narodna b. 8130.

Dunaj, 22. januarja. Bankverein 16'45, Kreditni zavod 46'80, Dunav-Sava-Adria 14'05, Prioritete 89'60, Trbovlje 40'25.

Zitna tržišča

Na ljubljanskem tržišču tendence čvrsta, promet 1 vagon pšenice.

Novi Sad, 22. januarja. Oves: baški, sremski 150—155. Ječmen: baški, sremski 63/64 kg 115 do 120. Koruza: baška, sremska, marec, april, maj 87'50—92'50, maj 90—95. Moka: štev. 7, 135—140, ostala neizpremenjena. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: pšenica 12 vagonov, oves 3 vagone, ječmen 1 vagon, koruza 29 va-

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

II.—No. 36.947.

167

Razglas

Za delomrže in izkoriščevalce občin-skih podpor se proglašajo sledeče osebe:

Arčan Marija, roj. 12. marca 1876., pristojna v mesto Celje; Adrinek Josip, roj. 6. marca 1900., pristojen v občino Vitanje, trg, srez Konjice; Breznik Anton, roj. 12. junija 1897, pristojen v občino Loke, srez Kamnik; Mihelčič Gašper, roj. 6. januarja 1901., pristojen v občino Vel. Vas, srez Litija; Kumer Franc, roj. 1900., pristojen v občino Smartno ob Paki, srez Gornji-grad; Ožbolt Marija, roj. 1898., pristojna v občino Gerova, srez Cabar; Končina Ivan, roj. 1. 1874, pristojen v občino Dedni dol, srez Litija; Pirnat Anton, roj. 16. januarja 1891., pristojen v občino Vel. Poljane, srez Kočevje; Motnikar Edvard, roj. 1908, pristojen v občino Zagorje, srez Litija; Čop Anka, stara 26 let, pristojna v občino Gerovo, srez Cabar; Dürfeld Karl, roj. 3. oktobra 1887.; Dürfeld Karl, roj. 11. febru-
arja 1883.; Jordan Josip, roj. 6. marca 1892.; Perhal Ludvik, roj. 3. septembra 1906.; Perhal Josip, roj. 12. maja 1908., vsi pristojni v občino Kočevje, srez Kočev-
je; Pečjak Tomaž, roj. 22. decembra 1913., pristojen v občino Zagradec, srez Novo me-
sto; Marukič Sime Matin, star 13 let, pri-
stojen v občino Kistalje, srez Benkovac;
Udiliak Ivan Jakovljevič, roj. 1907., pristoi-
jen v občino Imotski, srez Imotski; Grba-
vac Ivan, roj. 24. januarja 1902., pristojen
v občino Imotski, srez Imotski; Jurčević
Marian Petrov, roj. 1882.; Milan Mijo, roj.
1907.; Dujmović Ante Martin, roj. 22. ju-
nija 1902.; Suljič Grga, roj. 1895.; Zupič
Dinko Stipanov, roj. 14. marca 1900.; Ce-
lan Matija, vdova Ivana, roj. 1878.; Milar-
dović Mato, roj. 1884., vsi pristojni v obči-
no Imotski, srez Imotski; Vučur Jure Ikin,
pristojen v občino Vir, srez Duvno; Joka
Jure, roj. 1898.; Marinčič Marko, roj. 1902.;
Bevando Pero Martin, roj. 1906., vsi pri-
stojni v občino Donje Brotnjo; srez Mo-
star; Pehar Petar, star 27 let, pristojen v
občino Gornjo Vretansko, srez Mostar;
Zovko Stipanov Ivan, star 28 let, pristojen
v občino Gornjo Vretansko, srez Mostar;
Zaim Kulenović, pristojen v občino Lipa,
srez Bihač; Vrašen Mihajlo, roj. 1907.; Vra-
šen Gjuro, roj. 1909.; Jažić Gero, Husein
Mašić Ibrin, roj. 1902.; Pivič Trivun, roj.
1902., vsi pristojni v občino Ripač, srez
Bihač; Ignatović Ignatije, roj. 1905.; Gjakić
Pero, star 55 let, oba pristojna v občino
Prijeđor, srez Prijeđor; Čakić Zlata, udova
Mehmeda, stara 25 let, pristojna v občino
Teslić, srez Tešanj; Stikel Mina, stara 22
let, pristojna po očetu v Madžarsko; Kne-
žević Zorka, stara 26 let, pristojna v ob-
čino Bosansko Grahovo, srez Bosanski Pe-
trovac; Mehmet I. Seferović, Mehadić
Emin, Radjenović Slavka, Duračković Meh-
met, Kulenović Nurija-Robinjić, Alagić Ah-
met, vsi pristojni v občino Kulen Vakuf,
srez Bosanska Gradiška; Petrić Marko Mi-
lovana, roj. 1905., pristojen v občino Bo-
sanska Dubica, srez Prijeđor; Aničić Pejo,
pristojen v občino Majevac, srez Derventa;
Janković Radimir, pristojen v občino Bo-

sanski Kobaš, srez Prujavor; Pavičić An-
dželija, stara 37 let; Zirdum Iva, stara 22
let, obe pristojni v občino Podnovlje, srez
Derventa; Mušić Nikola, star 42 let; Gju-
rić Savo, star 36 let; Petković Milan, star
35 let; Kragulj Bogdan, star 24 let; Alidje-
vić Ibrahim, star 27 let, vsi pristojni v ob-
čino Laminacko, srez Bosanska Gradiška;
Šehović Huso, Batovac Milivoj, oba pristoi-
na v občino Vlasenica, srez Vlasenica;
Trebinjac Milica, pristojna v občino Kale-
sija, srez Zvornik; Cvijanović Aleksander
Gjergjin, pristojen v občino Vasiljevci,
srez Tuzla; Perković Luka Vasilin, pristoi-
jen v občino Foča, srez Foča; Prandel
Ivan, roj. 20. septembra 1902.; Šeparović
Marko, roj. 21. aprila 1862.—Andrić Ma-
ra, roj. 15. marca 1900.; Dragojević Ugnje
Mara, roj. 7. januarja 1899.; Dragojević Ma-
rija, roj. 4. febru-
arja 1899.; Žuvela Koče
Marija, roj. 13. decembra 1910.; Prizmič
Vukora Frana, roj. 7. aprila 1907., vsi pri-
stojni v občino Vela Luka, srez Korčula;
Selinović Ramo (Bajramović Mustafa), star
36 let; Selinović Sado (Bajramović), star
26 let; Selimović Delija (Bajramović), star
23 let, vsi pristojni v občino Miljacka, srez
Belopolje; Nač Julijana, roj. 1905., pristoi-
na v občino Lug, srez Darda.

Kraljevska banska uprava Dravske
banovine,
Ljubljana, dne 13. januarja 1931.

*

V. No. 415/1.

168—3—3

Razglas

o prvi pismeni ofertalni licitaciji za do-
bavo cevovoda in armature za vodovod v
Koroški Beli.

Kraljevska banska uprava Dravske ba-
novine v Ljubljani razpisuje na podstavi
čl. 86 do 98 zakona o drž. računovodstvu
z dne 6. marca 1910. in njegovih izpre-
membah in dopolnitvah za
dobavo cevovoda in armature za vodovod
v Koroški Beli I. javno pismeno ofertalno
licitacijo na dan 28. febru-
arja 1931. ob
enajstih

v prostorih tehničnega oddelka kraljevske
banske uprave v Ljubljani, Novi trg 1/II.
Potrebni podatki, pojasnila in ofertalni
pripomočki se dobivajo med uradnimi
urami proti plačilu napravni-
h stroškov pri
istem oddelku v sobi št. 6.

Skupna vsota predmetne nabave je pro-
računjena na Din 341.280.—

Ponudbe se morajo glasiti na poedine
točke proračuna z navedbo končne vsote
(tudi z besedami).

Svojeručno spisane ponudbe na uradnem
formularju opremljenim s kolkom za
Din 100.— (priloge s kolkom po Din 2.—)
morajo izročiti ponudniki ali njih poobla-
ščenci na dan licitacije v zapečatenem za-
vitku označenem s »Ponudba za dobavo ce-
vovoda za vodovod v Koroški Beli, po-
nudnika N. N. c., neposredno v roke pred-
sednika licitacijske komisije med 10. in
11. uro dopoldne. Poznejše ali nepravilno
opremljene ponudbe se ne bodo upo-
števale.

Vsak ponudnik se mora v ponudbi iz-
rečno izjaviti, da v celoti pristane na splo-
šne in tehnične pogoje, ter mora položiti
kavcijo, katera znaša za domačine Din
35.000.— odnosno Din 70.000.— za tuje

državljan-
e. Kavcija se mora položiti pri
banovinski blagajni, Erjavčeva cesta 13,
najkasneje na dan licitacije do 10. ure do-
poldan, v smislu čl. 88. zakona o drž. raču-
novodstvu.

O položeni kavciji prejme ponudnik
blagajnično položnico. To položnico, nade-
lje potrdilo davčnega urada o poravnavi
vseh davčnih plačil, odobrenje ministrstva
za zgradbe, da se sme ponudnik udeleževati
javnih licitacij, in potrdilo pristojne
zbornice za TOI o sposobnosti je obenem
z vračitvijo ponudbe predložiti odprte
predsedniku licitacijske komisije.

Pooblaščenca pa morajo priložiti poleg
tega pooblastilo, da smejo zastopati svojo
firmo pri licitaciji.

Kraljevska banska uprava si izrečno
pridržuje pravico, oddati delo brez ozira
na višino ponujene svote.

Vsak ponudnik mora ostati v besedi
30 dni po izvršeni licitaciji.

Kraljevska banska uprava Dravske
banovine,
v Ljubljani, dne 14. januarja 1931.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

T V 34/30—3.

182—3—1

Uvedba postopanja za proglasitev mrtvim.

Župevc Franciška, roj. Polšak, rojena
dne 27. febru-
arja 1871, pristojna v občino
Senovo pri Rajhenburgu, r. k., omožena,
posestnica v Brezjem štev. 3, je o binko-
štih leta 1917. v umobolnem stanju nezna-
nokam odšla in se od tega časa dalje po-
greša. — Domneva se, da je zabredla v
Savo.

Ker je potemtakem smatrati, da bo na-
stopila zakonita domneva smrti v smislu
§ 24, štev. 1 o. d. z., se uvede na prošnjo
Župevc Martina, posestnika v Brezjem
štev. 3, postopanje za proglasitev mrtvim
ter se izda poziv, da se o pogrešanki po-
roča sodišču.

Župevc Franciška se poziva, da se
zglasi pri podpisnem sodišču ali drugače
da kako vest o sebi.

Po 1. marcu 1932. bo sodišče na vnovič-
no prošnjo odločilo o proglasitvi mrtvim.

Okrožno sodišče v Celju, odd. V.,
dne 14. januarja 1931.

*

T V 38/30—4.

185

Uvedba postopanja za proglasitev mrtvim.

Klokočevnik Adolf, rojen 8. maja 1885.
v Ločah, pristojen v občino Loče, srez Ko-
njice, r. k., oženjen, posestnikov sin v Lo-
čah, je leta 1914, dodeljen k 5. dragonske-
mu polku v Mariboru, odrinil na rusko
fronto, kjer je bil leta 1915. ujet. Iz ruske-
ga ujetništva je pisal zadnjič iz Taškenta
leta 1918.; ker se pozneje ni več oglašil,
se domneva, da je umrl.

Ker je potemtakem smatrati, da bi na-
stopila zakonita domneva smrti v smislu
§ 1 zak. z dne 31. marca 1918, drž. zak.
štev. 128, se uvede na prošnjo žene Klo-
kočevnik Marije, pismonošnje v Ločah,
postopanje za proglasitev mrtvim ter se
izda poziv, da se o pogrešancu poroča so-
dišču.

Klokočevnik Adolf se poziva, da se zglasi
pri podpisnem sodišču ali drugače da
kako vest o sebi.

Po 1. novembru 1931. bo sodišče na vno-
vično prošnjo odločilo o proglasitvi mr-
tvim.

Okrožno sodišče v Celju, odd. V.,
dne 14. januarja 1931.

Vpisi v združni register.

Vpisale so se izpremembe in
dodatki pri nastopnih zdru-
gah:

53. Sedež: Ljutomer.

Dan vpisa: 24. decembra 1930.

Besedilo: Vinarska zadruga v Ljutomeru,
registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Izbrise se dosedanjí član načelstva Anto-
lić Ivan, vpiše pa novoizvoljeni član načel-
stva Stampar Vekoslav, posestnik v Lju-
tomeru.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru,
dne 24. decembra 1930.

Firm. 1045/30 Zadr. III. 36/11.

*

54. Sedež: Ljubljana.

Dan vpisa: 5. januarja 1931.

Besedilo: Obrtniška stavbna zadruga,
registrovana zadruga z omejeno zavezo
v Ljubljani.

Vsled sklepa občnega zbora z dne 14.
maja 1928 so se spremenila združna pra-
vila v §§ 3, 4, 5, 12, 13, 20, 29 in 36.

Zadruga ima namen preskrbovati svojim
članom cenena in zdrava stanovanja, hiše
in obratovališča, ustanoviti poslovalnico s
stavbnim materialom in zbirati prihran-
ke svojih članov ter jim dajati posojila.

Vsak združnik jamči za glavni delež še
z dvakratnim, za opravični delež pa s štiri-
najstkratnim zneskom istega.

Zadrugo zastopa in njeno tvrdko pod-
pisuje načelstvo na ta način, da se pod
tvrdko, izpisano ali s pečatom ali tiskom
natisnjeno podpiše dva člana načelstva.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani,
odd. III.,
dne 3. januarja 1931.

(Firm. 2144/30. — Zadr. VIII. 247/8.)

Razglasi raznih uradov in oblastev

Štev. 510/II.

178—2—2

Razpis.

Direkcija državnega rudnika v Velenju,
razpisuje za na dan 23. febru-
arja 1931. o b enajstih nabavo:

20 komadov okretnih vozičkov.

Pogoji se dobe pri podpisani.

Direkcija državnega rudnika Velenje,
dne 19. januarja 1931.

Razne objave

186

Objava.

Izgubil sem svedočbo o imatrikulaciji
juridične fakultete univerze v Ljubljani na
ime: Regvat Milan, rodom z Pilštanja.

Proglasim jo za neveljavno.

Regvat Milan, s. r.

*

174

Objava.

Izgubil sem dopustilo za vodenje avto-
mobila, glaseče se na ime Büdefeldt Hen-
rik, Maribor, in ga proglašam za neve-
ljavno.

Maribor, 20. januarja 1931.

Büdefeldt Henrik, s. r.

Ouida:

Kneginja Zurova

39

»To si je Jeanne izmislila, ne jaz. Ona misli, da je
veselica privlačnejša, če sodelujejo gledališke igralki, in
v tem ji dajem prav.«

»Naj ima prav, Sergij, toda tudi Vera ima prav.
Priznaj to. In najbolje bi bilo tole: Poskrbi, da Noisette
do jutri izgine.«

»Zdaj pa nalašč ne«, je rekel. »Zdaj mora Vera v
pavilion in tam prodajati. Tam bo stala, pa če jo moram
za lase tja zavele.«

»Torej si zmožen celo svojo ženo za lase vleči?«

Rekla je to s tihim glasom. Tudi ona se ga je bala,
ker je vedela, kako je nasilen. »Samosilnik!« je dejala
zase, ko se je okrenila in odšla v sobo za kadilce.

Uro pozneje je Nadina pozvala k sebi svakinjo in
ji rekla brez ovinkov: »Čujte, Vera, vem, kaj imata s
Sergijem, in jaz vam dajem popolnoma prav. Vendar pa
je zdaj prepozno izpreminjati spored. Tudi veste, kako
trmast je Sergij. Izognite se nepotrebnim ne ljubim na-
stopom, draga svakinja, zakaj pri tem bi imeli samo gle-
dalci svojo zabavo. Odnehajte, vkljub temu da je pravica
na vaši strani. Končno zadene sramota le njega, ne vas!«

Vera jo je potrpežljivo poslušala. »Priznavam,« je
rekla nato, »da bi bila morala poprej poizvedeti, katere
osebe se udeležijo bazarja, vendar pa ne morem te žalitve
kar tako vzeti, sicer bi ne bila niti za las boljša od one
ženske. Ne govorimo več o tem, ker nima zmisla. Če ne
izgine njeno ime s paviliona, tedaj se ne ganem od tu.«

»Drago dete,« je vzkliknila gospa Nalagina, »imate
pajma, kako strašen je Sergij, če se razjezi. Bog varuj,

da bi ga hotela opravičevati. Toda jaz sem starejša o t vas
in vem, da je v takih primerih slabo za ženo, če neče
odnehati. V prvem hipu utegnete imeti naklonjenost
družbe na svoji strani, toda pozneje se obrnejo vsi od
vas. Svet ne zahteva od žene čednosti in ljubezni Gri-
zelde, ampak potrpežljivost.

Vera je ponosno dvignila glavo. »Pri tem ostanem,
kar sem rekla,« je odgovorila.

Gospa Nalagina je vzdihnila. »Tedad bo vojna,« je
rekla, ko se je s skrbečim obličjem podala v svoje sobe.

Naslednji dan je bilo toplo in jasno. Vera je po
svoji navadi zgodaj vstala ter se izprehajala z Lorisom
po vrtu. Ni se bala, njen sklep je bil storjen. »Kaj pa mi
more?« je pomislila. »Več kakor umoriti me ne more.
Član rodbine Herbertovih se ne pusti žaliti.« Hodila je
po tratah in skozi rožne grme do mesta, odkoder je bil
razgled na vse obrežje od Honfleurja do Calvadosa. Tu
je bila terasa podobna trdnjaskemu nasipu, pod kate-
rim so se globoko spodaj zaletavali valovi. Sedla je na
železno klop. Bila je šele deveta ura, ob kateri je v Fe-
licité še vse spalo. Hkratu ji je padel k nogam kamen,
na katerem je bilo privezano pismo. Na ovoju je bilo
zapisano njeno ime z nepoznano pisavo. Odprla je pismo,
ki ji je padlo z neba kakor meteor. Kratke vrstice na
papirju so se glasile: »Gospodična Noisette je že sinoči
odpotovala v Pariz. Kneginja Zurova se more brez skrbi
udeležiti dobrodne prireditve, kar ji poroča neznanec,
ki ji dobro želi.«

Vera je ostrmela. Čigavo je bilo pismo? Morda ga
je igralka sama napisala? Nagnila se je preko sivega
kamnitega obzidja ter iskala z očmi po obrežju. Neki
ribič je na vso moč veslal od brega. Poklicala ga je, toda
oni je ni slišal ali je ni hotel slišati. V obličje pa ga ni
mogla videti, ker je bil sklonjen nad vesli.

»Kdo vendar mi je poslal to pismo?« je pomislila.
Ni bila posebno zadovoljna s tako rešitvijo zadeve, ker
se je prav za prav veselila, da bo prizadjala Zurovu tak
udarec vpričo javnosti. Tako ogorčena je bila nad jar-
mom, ki ga je nosila. »Če je res, potem je škoda,« je
rekla in sumljivo ogledovala papir. Bila je nevoljna, ker
se ej nekdo drznil vtikati se v njene zadeve, raztrgala
je pismo in ga vrgla v morje.

V gradu so prej vstali kakor je bilo po navadi in to
zaradi veselice. Makiza pl. Sonnaz je bila že v svojem
pestrem, z zlatom obšitim flamskem kostimu. Govorila
je in se smejala, gubančila čelo in ugovarjala Zurov je
stal za njo in temno gledal.

Ko se je Vera približala, ji je markiza že od daleč
zaklicala: »Pomislite, kneginja, v paviljonu, ki je va-
šemu nasproti, pride druga oseba. Noisette je bila od-
poklicana v Pariz in je takoj odpotovala.«

»Tako?« je vprašala Vera ravnodušno, medtem ko
je Zurov še bolj namrščil obrvi, ker se je zavedal po-
raza. »Komu boste zdaj poverili paviljon?«

Markiza je zmignila z rameni. »To bo oskrbel odbor
v Trouvillu. Ni bilo časa za posvetovanje.«

Vera je tiho vprašala svakinjo: »Ali je to resnica?
Ni morda kaka past?«

»Res je, hvala Bogu,« je odgovorila gospa Nalagina.
»Videla sem brzojavko njenega ravnatelja, s katero jo
pozivlja, naj pride, ker jo nujno potrebuje za neko vlogo.
Pravili so mi, da je bila vsa iz sebe. Toda nič ni poma-
galo, morala je oditi.«

V tem hipu so prinesli markizi pl. Sonnaz neko pis-
mo. Ko ga je prebrala, je poskočila od veselja. Pismo
je poslal neki član slavnostnega odbora. »Corrèze je v
Trouvillu!« je vzkliknila. »Nadomestovati hočem Noisette.
Reveži, veselite se!«

Umetno zlato

V Monakovem teče te dni razprava proti izdelovalcu »umetnega« zlata, nekemu Tausendu, ki je trdil in ki še tudi sodiščem trdi, da se mu je posrečilo najti način, kako se izdeluje pravo zlato iz manj žlahtnih kovin, n. pr. iz svinca, bakra, srebra ali celo iz železa. Ob ravnanju v Monakovem je razdelila ljudi na dva velika tabora: eni pravijo, da je Tausend navaden slepar, ki zasluži najstrožjo kazen, drugi zopet pa menijo, da je mogoče le nekaj na stvari, kajti mi živimo v dobi silnega razvoja kemije in zato ni izključeno, da se je Tausendu res posrečilo najti nekaj, kar se učenim strokovnjakom doslej še ni posrečilo. Zgodovina znanosti nam namreč pripoveduje, da so že marsikaj našli priprosti ljudje brez šol, kar šolski učenjaki niso mogli najti.

Za Tausendov proces se danes zanima ves svet, ker je razprava že doslej doznala, da so se zanj in za njegovo iznajdbo zanimali že od vsega početka vseučiliški profesorji, kemiki, industriji, končno pa tudi nemška državna uprava in razna patriotska društva, ki so dajala Tausendu bogate podpore, samo da bi svojo najdbo izpo; luil in tako rešil Nemčijo iz velike gospodarske stiske.

Prvakov, kakor je Tausender, je bilo pa v vsaki dobi dovolj, ker so se vedno našli ljudje, ki so trdili, da znajo delati zlato, pa tudi ljudje, ki so takim trditvam verjeli. To samoposebi še ne bi bilo nič čudnega, pač pa je zanimivo to, zakaj in kako so prišli ljudje do tega, da so takim trditvam tako radi verjeli.

Že eden najstarejših grških modrijanov, Tales (640—550 pred Kristusom), je učil, da obstoji naš svet iz ene same snovi ali »pra-snovi«, ki se pa pojavlja v različnih oblikah. Ta »pra-snov« je bila po njegovem voda. Tales je učil tako: »Voda je začetek in temelj vsega; iz vode je vse nastalo in v vodo se vse vrača.«

Ta nauk je bil torej že prav dobra podlaga za misel, da mora biti mogoče eno obliko »vode« vendar tudi izpremeniti v drugo obliko, če je »pra-snov« ena in ista.

Učeni Anaksimen pa je trdil, da ni voda »pra-snov«, ampak zrak, Heroklit pa je učil, da je »pra-snov« ogenj (toplota).

Ti nauki so se dolgo držali, skozi do srednjega in tudi še do novega veka. Ni torej nič čudnega, da so ljudje vedno prihajali na misel, da je treba le najti neko sredstvo, s katerim se da ena oblika »pra-snovi« izpremeniti v drugo in vse stiske na svetu bo konec, ker bo vsak lahko imel, kar in kolikor bo hotel. To sred-

stvo so imenovali »kamen modrosti« — imel tega kamena ni prav nihče, ime pa so mu le dali. Ta čudotvorni kamen so iskali razni učenjaki cel srednji vek.

Že učeni Zogor Bacon, ki je živel v 13. stoletju, je pisal, »da bo našel sredstvo, s katerim se bo dala ena oblika izpremeniti v drugo.« Na »kamen modrosti« so verovali tudi Albertus Magnus, Helvetius in celo učeni zdravnik in naravoslovec Teofrastus Bombastus Paracelsus. Drugi ljudje pa, ki te »čarovniče« niso verjeli, so imenovali one, ki so iskali »kamen modrosti« in pa zlato, »alkemiste« in so jih tudi kruto preganjali. Papež Ivan XXII. je proglasil alkemiste za »brezbožnike« in je izdal posebno okrožnico proti njim. Tudi nekateri vladarji so se trudili, da bi zmanjšali velik vpliv »alkemistov« na ljudi, dočim so jih zopet drugi prav radi sprejemali v svojo službo v upanju, da jim bodo z umetnim zlatom napolnili njihove vedno prazne državne blagajne. Alkemisti so se morali vsled preganjanja družiti v tajnih družbah, če so hoteli imeti mir.

V 17. stoletju pa so se pojavila že cela društva, ki so se pečala z alkemijo. Najbolj znana taka tajna družba je bil »red rožnatega križca«, ki ga je ustanovil neki Rosenkreuz. Člani tega reda so imeli svoje posebne »akademije« in tajnik neke take akademije v Nürnbergu je bil baje veliki mislec Leibniz. Red je bil zelo razširjen po Nemčiji, Angliji in Franciji. Posebna družba alkemistov pa obstoji še dandanes v Parizu pod imenom »Société hermetique«. Ta družba razpolaga s svojimi posebnimi delavnici (laboratoriji).

Francoski alkemisti so dobili največ moralne podpore za svoje delo od slavnega fizika in kemika Berthelota, ki je umrl l. 1907. Ta učenjak je trdil že zdavnaj prej kakor so odkrili radij, »da ne more nihče trditi, da je pretvarjanje ene snovi v drugo nemogoče«. Med modernimi franc. alkemisti je najznamenitejši de Castellot.

Najbolj pa so postali moderni alkemisti pogumni in ponosni po odkritju radija. Prvina »radije« namreč sama razpada in se sama pretvarja v prvino »shelij« in s tem je možnost pretvorbe ene prvine v drugo res dokazana. Radij je torej nekaj »kamen modrosti«. Po odkritju radija so se začeli kemiki zopet vračati k najstarejšemu nauku, da obstoji vse, kar obstoji, samo iz ene »pra-snovi« v raznih oblikah.

Ta nauk pa je, kakor rečeno, silno ugoden za vzbujanje vere v ljudeh, da se da zlato res umetno narediti.

Harald Reinl.

Harald Reinl si je priboril pri velikih smučarskih tekmah v Garmisch-Partenkirchenu naslov svetovnega junaka v smučanju.

Lepotičenje v starih časih

Na Nemškem so nedavno odkrili grob iz staro-rimske dobe, kjer so našli poleg ženskega okostnjaka tudi še škatljico, kjer so bila shranjena razna mazila za lepoticenje.

Mazila so imela obliko tankih palčič. Preiskava pa je dognala, da je glavna sestavina palčič mast.

Da so se tudi stare Rimljanke lepoticile, to smo vedeli že davno, nismo pa vedeli, kakšna sredstva da so rabile. Kemična preiskava najdenega lepčila pa je pokazala, da je bilo nekdanje lepčilo sestavljeno iz istih snovi, ki jih najdemo tudi v modernih mazilih: svinec, cink, kalcij, baker, železo in pa precej organskih snovi.

V omarici so našli tudi še orodje, s katerim je Rimljanka nastrgala s palčice toliko lepčila na ploščico, kolikor ga je rabila, potem pa je mazilo namazala na lice z malo lopatic.

Kakor je torej videti, se nekdanji ženski svet ni prav nič razlikoval od današnjega: ženske so hotele in hočejo biti še danes lepe.

»Kamni laži«

Ime Efiljaltovo bi bilo ostalo gotovo neznano poznim rodovom, če bi ne bil izdajalec, čegar »slava« je neminljiva. A tudi ime učenega profesorja Adama Behringera v Würzburgu bi bilo ostalo neznano, če bi se ne bili ljudje nekdanj vsemu njegovemu početju silno smejali. To pa se je zgodilo tako-le:

Mož je bil na svoje znanje silno ponosen, kar pa dijakom ni bilo posebno prav. Zato so fantje dolgo ugibali, kako bi se nad njim maščevali. Takrat pa je bila ravno paleontologija (znanost o prazgodovinskih živalih), tista znanost, zaradi katere so se učeni profesorji najbolj prepirali. Tudi naš profesor se je z vso vmeno vrgel na to novo znanost in je začel po vsej okolici Würzburga marljivo stikati za okamenelimi rastlinami in živalimi in je o teh stvarih tudi mnogo pisal. To pa je bila njegova nesreča. Neki dijak je namreč uganil, da ne bi bilo prav nič težko nekaj takih »okamenin« ponarediti. Tega dijakom ni bilo treba dvakrat reči. Sli so in so si poiskali nekaj plošč loporja, v lopor pa so vdolbili najbolj čudovite ostanke predpotopnih živali. Vse to so zmešali skupaj s pristnimi okameninami in zakopali. Kaj pa, kjer so te zaklade skrili, so povedali služabniku gospoda profesorja pod največjo molčečnostjo. Ta pa seveda kljub svoji obljubi ni molčal in že naslednjega dne sta oba odšla na določeno mesto, kjer sta dvignila znanstveni zaklad. Tu je učeni gospod »odkril« silno zanimivo stvar. Na nekem kamenu je bila naslikana zvezdarepatica z repom, na drugem zopet prečudne živali in celo ime samega Stvarnika je bilo zapisano na enem kamnu s hebrejskimi črkami. Da take stvari ne morejo biti okamenine, je jasno, ampak učeni gospod profesor je vse to prezrl.

O teh stvarih je gospod profesor napisal veliko »znanstveno« delo: »Lithographia Wireburgensis« v latinskem jeziku, kakor je bilo to takrat navada. Dijaki so se seveda smejali in z njimi vred ves svet; profesor pa je še vedno živel v veri, da je vse pristno, dokler ni naletel na kamen, kjer je bilo udobeno njegovo ime Behringer!

Njegova knjiga se še dobi v raznih knjižnicah, na vseučilišču v Würzburgu pa še danes hranijo tiste kamne, ki so jih zlobni dijaki gospodu profesorju podtaknili, pod imenom »Kamni laži«.

Pustolovec, ki govori 9 jezikov

Pariška policija je nedavno prišla nevarnega pustolovca, 47-letnega Marija Almaretti-ja iz Modane (Modana je malo mesto ob francosko italijanski meji). Ta mož je prišel približno pred enim mesecem v neko pariško bolnico, kjer se je izdal za prijatelja abesinskega cesarja ali nežuša in govoril, da hoče ustanoviti v abesinskem mestu Sonda moderno bolnišnico, zato pa da hoče preštudirati in pregledati bolnišnice v Parizu. Listine, ki jih je pokazal ljudem, so bile tako tehtne, da so dobili ljudje pred njim velik respekt. Posebno mnogo je imel s seboj priporočil od imenitnih zdravnikov, toda kakor se je kasneje pokazalo, so bila vsa tista priporočila ponarejena.

Polagoma pa je policija dognala, da je »go-

spod šef-zdravnik« silno nevaren tihotapec, ki prodaja ljudem skrivaj mamljiva sredstva. Dognali so tudi, da je ukradel l. 1913. iz ekspresnega vlaka 70 kilogramov zlata; to je bilo mogoče le, ker je nastopal kot železniški nadzornik. Namesto zlata je pa vrečko napolnil s premogom.

Nevarni lopov govori gladko 9 jezikov.

Sokolstvo

Seja uprave saveza SKJ

Dne 8. februarja t. l. bo v Beogradu v saveznih prostorih ob 9. dop. seja uprave Saveza SKJ. Dnevni red bo v smislu čl. 18 statuta o organizaciji in poslovanju Saveza SKJ. Razpravljali in sklepali bodo na podlagi poročil in predlogov, katere bodo podali referenti načelnstva, prosvetnega odbora in posameznih odsekov ter na podlagi predlogov žup (točka 14). Predlog žup morajo biti predloženi izvršilnemu odboru SKJ do 1. februarja t. l. z označbo »Predlog župe... za sejo uprave Saveza SKJ«. Predlogi, ki bodo došli po tem terminu, se ne bodo upoštevali. Pri teh predlogih naj se ozira na točki 15 in 16 člena 18. statuta SKJ. Na sejo se pozivajo vsi člani in članice in njih namestniki, od revizorjev pa samo oni brat, ki ga določi revizijski odbor, da na seji poroča. Vozne karte v smislu pravilnika o voznih olajšavah za potovanje v Beograd in nazaj bodo sprejeli vsi člani in članice pravočasno. Zaradi obsežnosti dnevnega reda se bo seja nadaljevala mogoče še drugi dan t. j. 9. februarja, zato naj si vsi bratje in sestre prekrbijo za ta dan potrebni dopust. Kdor pa iz kateregakoli vzroka seji ne more prisostvovati, naj se nemudoma pisмено opraviči savezni upravi. Zl' 20!

Sokol v Dolenjskih Toplicah

V nedeljo 18. t. m. se je vršil občni zbor tukajšnjega sokolskega društva ob prav častni udeležbi članstva in zastopnika novomeške sokolske župe br. Marinka. Posebno častno je bilo zastopano učiteljstvo domače in tudi okoliških šol, ki je včlanjeno v topliški sokolskem društvu. Starosta Gregore je otvoril občni zbor, ki je v svojem pozdravnem govoru omenjal važnost ustanovitve Sokola kraljevine Jugoslavije, ker je s to ustanovo podana možnost, da se Tyrševa ideja razširi v vse sloje in plasti jugoslovanskega naroda. Nazdarja je Nj. Vel. kralju Aleksandru I. in starosti SKJ prestolonasledniku Petru. Nadalje je predlagal, da se pošlje savezni upravi in l. podstarosti br. Ganglu pismeni pozdrav. Po pozdravu župnega zastopnika br. Marinka je pozdravil množtevno zbrano članstvo. Spomnil se je tudi pred kratkim preminulega br. Julčeta Škrabarja.

Po izvolitvi dveh overovateljev zapisnika je brat starosti prečital savezno poslanico, nakar so podali posamezni funkcionarji svoja poročila. Iz posameznih poročil je razvidno, da je društvo v polni meri vršilo svojo sokolsko dolžnost, da so se vsi funkcionarji kar največ trudili v članstvu vzgojiti pravi smisel sokolskega delovanja. Po blagajniškem poročilu in po poročilu revizorjev, ki so našli vse v polnem redu ter predlagali društveni upravi absolutorij, so bili v upravo predlagani: starosta br. Gregore, podstarosta Ignacij Sitar, načelnik br. Tone Bučar, načelnica s. Slibar-Skerlj Eva, prosvetar br. Zen Ivan, v odbor pa br. Ivan Osana, Stane Sitar, Martin Slibar, Josip Lavrič, Ivan Šobar, Ivan Uhan, Alfred Janko, Franc Segedin, Karl Henigman in Jožica Fuksova. Soglasno so bili izvoljeni tudi namestniki in revizorji. Nato je povzel besedo br. Marinek.

Ker posebnih predlogov ni bilo, je starosta Gregore zaključil občni zbor.

Sovodenski Sokol

je prvo društveno upravo sestavil tako-le: staršina Marolt Karel, mesarski mojster v Sovodnjem; podstaršina Telban Lovro, trgovec v Podjelovem brdu; načelnik Rupnik Drago, zv. fin. kontrole; podnačelnik Eržen Franc, kmet-ski sin; prosvetar Tušar Janko, učitelj; namestnik Jugovič Tine, zv. fin. kontrole; tajnik Svoljšak Franjo; namestnik Šneler Peter; blagajnik Kacin Ivan, trgovka; namestnik Štrban Gašper, rudniški paznik; gospodar Simčič Slavko, zv. fin. kontrole; namestnik Šifer Janez, kmet; člani uprave: Frelj Franc, kmet-ski sin, Vidmar Ciril, gostilničar na Fužinah; namestnik Burnik Marija iz Hobovš in Tušar Zofija. Preglednik Nočbar Joško; nam. Debeljak Matija, fotograf; Eržen Joško, kmet in Jezeršek Janko, župan.

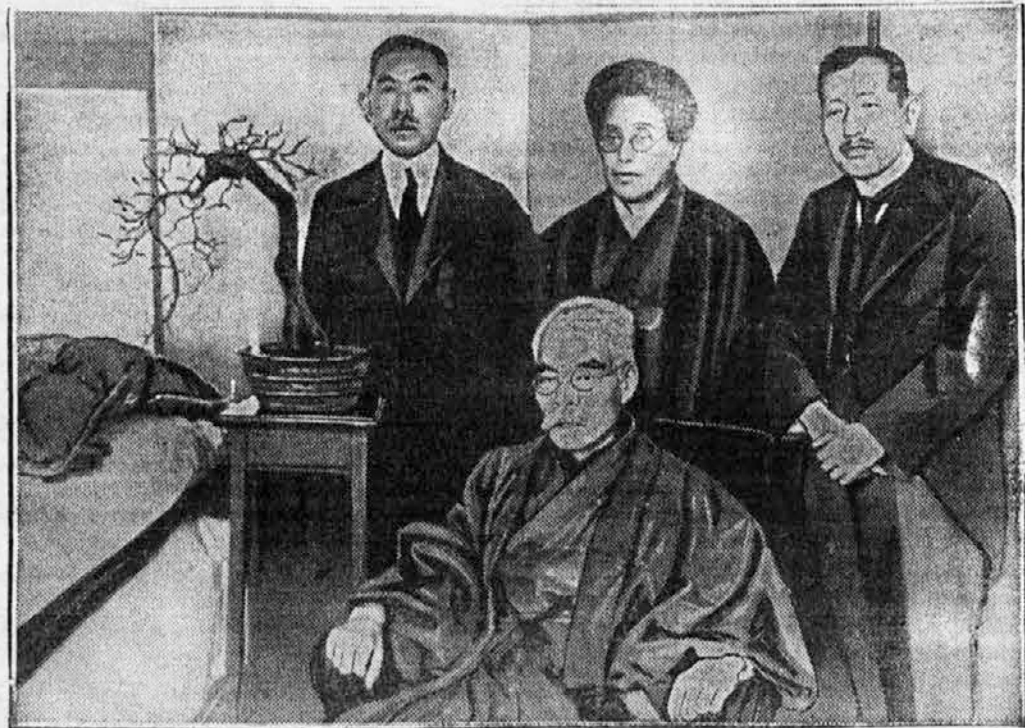
Ustanovitev Sokola pri Sv. Jakobu ob Savi

Sokolska ideja je v nedeljo dne 18. t. m. zopet slavila svojo zmago. V prijazni vasi Sv. Jakob ob Savi so se sestali v nedeljo domačini k posvetovanju za ustanovitev Sokola. V prvih popoldanskih urah so se pripeljali z avtobusom vrli Sokoli s Polja z župnim podstarostom br. M. Krapežem in starostom Sokola v Polju br. inž. Rešom, da prisostvujejo pripravam glede ustanovitve Sokola. V salonu gostilne brata Pečnikarja se je zbralo lepo število domačinov. Zborovanje je otvoril predsednik pripravljalnega odbora šolski upravitelj brat Poje, ki je pozdravil vse navzoče, zlasti brata Krapeža in številno članstvo iz Polja. V kratkih besedah je pojasnil zborovalcem namen sestanka, nakar je povzel besedo brat M. Krapež, ki je v lepem govoru pojasnil položaj Sokolstva, njegove naloge in cilje, zlasti pa poudarjal njegov vzgojni pomen v telovadnici. Bodril je domačine, da se z vso ljubeznijo oklenejo svojega Sokola in z vztrajnim delom pokažejo smisel za veliko Tyrševu idejo. Govor brata Krapeža je bil z odobravanjem sprejet, nakar sta govorila v istem smislu brat inž. Reš in načelnik Sokola Polje brat Trošt. Končno se je soglasno izvolil odbor s predsednikom bratom Pečnikarjem, ki ima nalogo, da v treh do štirih tednih pripravi vse potrebno za definitivno ustanovno skupščino. Sokol Sv. Jakob ob Savi je do glavne skupščine samo odsek Sokola Polje. Želimo bratom pri Sv. Jakobu obilo uspehov. Zdravo!

Angleški prestolonaslednik na kraju železniške nesreče.

Angleški prestolonaslednik potuje sedaj v južno Ameriko. Med železniško vožnjo iz Pariza do mesta Santander (v Španiji) pa je nekje na progi skočil iz tira vlak, ki je vozil pred vlakom, s katerim se je peljal prestolonaslednik. Slika nam kaže prestolonaslednika (v visoki kučmi) na kraju nesreče.

Japonski ministrski predsednik Hamaguči.

Predsednik japonske vlade Hamaguči, na katerega je nedavno mlad napadalec oddal več streliv in ga težko ranil, bo kmalu okreval. Na sredini slike stoji njegova soproga, na desni in na levi pa njegova dva zdravnika.